

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 15.—
za četrt leta " " 6-50
za en ineseč " " 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravnishvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnishkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Jugoslovani in avstro-ogrška pogodba.

Naša južnoslovenska bilanca Beck-Wekerlove pogodbe je kratka. Državopravna postavka jugoslovanska in avstrijska med aktivni — trikrat prečrtana ničla, med pasivi — utrditev madjarskega šovinistiškega državopravnega stališča. Tu smo na slabšem. Glede na vsa velika vprašanja o reviziji dualizma, o samostalni Hrvaški nimamo od pogodbe ničesar pričakovati. Pač pa je gospodarska, kulturna in s tem tudi narodna postavka v bilanci na našo korist izredno aktivna: železniška zveza z Dalmacijo preko Bele Krajine. Tu je ogromen skok na boljše; če bi ga vsestranski izbrabili, pridemo po naši sodbi tudi v svojih državopravnih težnjah znatno naprej.

Ne moremo pa zamolčati, da hrvaška koalicijska igra zelo nesrečno ulogo. Hrvaško vprašanje bi bilo ob pogodbi lahko dobilo izreden pomen. Kazalo je, da ga bo. Koalicijski si je sama kriva, če se vse izjalovi. Načelo reške resolucije se še vedno vzdržuje v koalicijski. Supilo sedi še vedno na krmilu in celo dalmatinska deželnozborna večina je čutila potrebo še vedno dvigati razcefrano zastavo, ki jo je po Košut-Supilovi tvrdki rešila in razvila svoj čas na Reki. Po ti poti ne moremo skupaj. S pristaši reške resolucije nimamo Slovenci skupnega programa in vsled tega ne moremo imeti niti skupne akcije. Sodelovati moramo le s tistimi politikami, kateri hočejo od Ogrske res popolnoma ločeno, samostalno Hrvaško. Koalicijski listi, v ospredju »Obzorje«, pa že nekaj časa sem trobijo o pomirjenju. Govore proti Rakodczaju, vabijo pa Wekerla. In vendar je Wekerle poslal Rakodczaja in kogar bo poslal namestu njega, bo vedno njegov. Če bi hoteli biti koalicijski odkritosrčni, bi morali reči: če nam pomaga ogrska vlada iz zagate in nam dá nekaj koncesij, s katerimi se zakrpano pred javnostjo, pa se pomirimo tudi z Rakodczajem. Tako je v resnici njihovo mišljenje.

V Pešto so šli. V ogrskem saboru hočejo braniti svoje interese s 40 glasovi. In tam jih bijejo s škorpionci, prezirajo, bagatelizirajo tako kot brezpomembno deco. A oni vztrajajo in prosijo. Med seboj so razbiti. Pokretaj pod dr. Heimerlovim vodstvom, ki so seveda tudi v koalicijski, izjavljajo na svojih shodih, da nikakor ne marajo na ljubo »klerikalnim« sokoalirancem postaviti na stran kulturnobojne točke, marveč da pridejo z njimi ob prvi priliki pred sabor. Žalostno za dr. Bauera in Zagorca! Kaj naj začneta v taki družbi?

Naša sodba je taka-le: Koalicijska se v sedanjem ustroju, s programom madjarsko-hrvaškega pomirjenja, s Sunilom na čelu in s pokretaši v spremstvu ne more držati. Hrvaškega naroda ne zastopa več, kakor brez dvojbe pokažejo kmalu tudi volitve. Treba je bilo Zagorcu izrabiti vse zaupanje, ki ga ima narod do svojih domoljubnih svečenikov, da je populariziral reško resolucijo. Taka reč na gre samo enkrat. Če se takrat izjalovi, potem z Bogom za vedno. Bridko obžalujemo da je prišlo do tega, ker s tem trpi naša skupna stvar.

Časopisi poročajo, da so zdaj šli Bjeladinovič, Tresič, Rybář in Hribar po informacije k hrvaškimi poslancem v Pešto. Če so že šli, naj bi bili molčali, ker osmešenje v javnosti ni nikoli dobro. Molčali bi bili tudi skoraj gotovo, ko bi se ne bil prisilil Hribar k njim. Ta pa ne more molčati; kakor romarij v Meko z zelenim turbanom izpričuje svoje opravljeno romanje, tako tudi Hribar vsako svojo pot. Ta mu ne bo prinesla časti. Poleg Rybářa, ki je odkrit nasprotnik reške resolucije Hribar, ki je zanj! V Pešti bo lahko študiral razvaline napačne politike. Morda je šel prosit pogrebcev za lastno stranko na Kranjskem. Toda na Hrvaškem bodo koaliranci sami pokopavali.

Državni zbor.

Dunaj, 17. oktobra.

Predlogi za državne podpore.

Včeraj in danes so poslanci S. L. S. vložili naslednje nujne predloge za državno podporo vsled raznih vremenskih nezdov:

Dr. Šusteršič za ljubljanske barjane vsled povodnji, za občino Črnuče vsled toče in črva, za vas Zgornja Senica pri Medvodah vsled požara, za vasi Sela, Lipoglav in Pame v dobrih občini vsled toče; poslanec Jaklič za razne vasi v občinah Osilnica, Loški potok, Sodražica, Ribnica, Dolenja vas, Videm, Struge, Kompolje, Kočevje itd. vsled povodnji;

dr. Krek za občine Volčji potok, Križ, Jarše, Homec in Mengeš vsled toče;

poslanec Šuklje za občine v črnomeljskem okraju vsled toče;

poslanec Žitnik za razne vasi v občinah ob vodi Reki na primorski meji vsled povodnji;

dr. Šusteršič za občino Želimlje vsled povodnji;

Gostinčar za vasi Cirknica in Dolenja vas vsled povodnji.

Pasivna rezistenca.

Češki poslanci Buřival, Fresl in Klofač so včeraj nujno predlagali: Vlada naj ukrene vse

potrebno, da bodo pogodbe, delavske razmere in plače železniških uslužbencev povsod enako uravnane. O tem predlogu so danes govorili skoraj šest ur poslanci Buřival, Ellenbogen, Fressl, Kroy, Kemetter, Tomschik, Šilinger, Sternberg in drugi. Vršili so se burni prizori, kakor večkrat prejšnja leta. Krik, smeh, psovke in otročarije so izpolnile današnjo sejo. In zakaj? Ob času pasivne rezistence železniških uslužbencev so poslanci raznih strank posredovali pri merodajnih faktorjih za izboljšanje gmotnih razmer in tudi dosegli znatne koncesije. Buřivalov predlog pa je jako umesten, ker meri na to, da so pri vseh železnica delavske pogodbe in plače enako uravnane. Pri tej priliki pa je nastal preprič, kdo je več storil za železničarje. Vtis vse današnje razprave je bil, da so socialni demokrati igrali jako čudno ulogo. V odločilnem trenutku so voditelji soc. demokracije vrgli orožje v koruzo. In ker so jim to danes očitali nemški in češki socialci, zato je bil krik in vik. Značilno je tudi, da je socialni demokrat dr. Ellenbogen govoril proti nujnosti predloga, njegov tovariš Tomschik pa za nujnost. Socialni demokratje so bili danes v precepu.

Nato je dr. Ellenbogen utemeljeval svoj nujni predlog glede na razmere pri državni želez. družbi.

Prilohdnja seja jutri.

Sternberg proti socialnim demokratom.

Grof Sternberg je tekom debate konstatiral, da je socialno-demokratski poslanec Tomschik zmerjal delavske množice, ker jih je dvakrat nazval, da je nerazsodna masa. Ob prihodnjih volitvah bo prilika, da se peča s temi besedami. Dasi so mase govornika vedno zaničevale in obrekovale, stoji tu kot branilec mas in odklanja Tomschikov izrek.

Svobodomiselnem nemške stranke.

Sodi se, da položaj ni ugoden za skupni nastop nemških svobodomiselnih strank.

Volitve v delegacije.

Volitve v delegacije se izvrše še ta mesec.

Poljaki proti Prusom.

V današnji seji »Poljskega kola« je prosil poslanec Stohandel za dovoljenje, da sme vložiti interpelacijo glede na barbarično postopanje pruske vlade proti poljskim delavcem. Stohandlu so naročili, naj sestavi interpelacijo.

Foftov odstop.

Klofačevo glasilo piše: Če se ne bo ustanovljen enotni češki klub ob pričetku razprav glede na nagodbo, bo prisiljen trgovski minister Fořt, da odstopi.

Ravnopravnost slovenščine pred sodiščem v Celovcu.

V pravdi dveh Slovencev, ki ne znata prav nič nemški in ki sta si vzela vsak svojega slovenskega odvetnika, je okrajno sodišče v Celovcu (sod. tajnik Jantsch) predlog obeh zastopnikov, naj se razpravlja slovensko, zavrnilo in razpravljalo nemško. Svoj sklep utemeljuje tako-le:

„Predlog ni v postavi utemeljen. Ni mogoče sklicevati se na svoj čas izdane jezikovne odredbe, ker so iste izdane le za kazenske, ne pa tudi za civilne zadeve, ne glede na to, da se le-te niso nikdar postavno razglasile, da torej niso obvezne. (§ 4, o. drž. z.)

O jeziku strank in njiju zastopnikov pred sodiščem, obsega določbo § 13 obč. sod. reda z 2. maja 1781 (l. G. S.) zbirke pravosodnih zakonov; te določbe pa člen I, uvodnega zakona k civ. pravd. redu nikakor ni razveljavil, marveč tvori ona še sedaj, kakor se to izrecno povdarja v odsekovem poročilu k temu členu, del onih določb, ki urejajo pravno pravo. § 13. obč. sod. reda določuje le, da se imajo stranke v svojih govorih posluševati jezika, ki je v deželi navaden.

Kaj pa je v deželi navadno?

V deželi navaden je v bistvu jezik, kojega govori v občevanju večje število v deželi rojenih prebivalcev. Pri tako doslovnem (dobe-sednem) tolmačenju navedenega § 13., prišli bi do zaključka, da se lahko slovenski jezik rabi na primer na Štajerskem tudi pri sodiščih graškega in ljubljenskega okoliša.

Da taka razlaga ne more biti pravilna, je pač samo ob sebi umevno; kajti drugače bi se moralo v primorskih rudarsko-pravdnih zadevah pred deželnim sodiščem v Ljubljani razpravljati v italijanskem jeziku. „V deželi navadnim“ (jezikom) se o predstoječem slučaju zamore smatrati jezik le tedaj, ako občujejo v tem jeziku deželne samoupravne oblasti, to je koroški deželni zbor in deželni odbor. Ker se pa to ne godi, je na Koroškem v deželi navadnim jezikom smatrati le jezik teh oblastev, to je nemščina. Da prebivajo na Koroškem Slovenci, bolje „Wenden“ ali „Windische“ ne bo nihče tajil, vendar pa se njih jezik razlikuje od pisne slovenščine, kojo govorijo slovenski odvetniki.

Slovensko prebivalstvo tudi ne razume tega jezika. Popolnoma brezmiselno je torej razpravljati v jeziku, ki je strankam samim tuj. Če bi pa hoteli „v deželi navaden“ tol-

LISTER.

Ljubljanski grad v preteklih časih.

(Iz zapuščine prof. Verhovca.)
(Konec.)

Ob ogrskih napadih z ljubljanskega gradu pregnani kraljevi poveljniki se je prejalislej povrnili zopet na svoje prejšnje mesto ter sezidal razrušeno utrdbo, pod koje varstvom se je v ne predolgem času izcimila nova naselbina. Vendar se za tem že dolgo časa in ob prav nobeni priliki ne imenujeta niti slovenska Ljubljana, niti nemški Laibach. Vzroka za to menda ni težko najti.

Oboje, Grad in naselbina, sta bila namreč državno posestvo ter kot ista prehajala iz rok v roke, kakor je bila to navada pri fevdih, zavoljo tega tudi v listinah ni bilo prilike za nju imenovanje. To se vidi tem čudneje, če pomislimo, da pa se le nekaj let po bitki Ogrov na Liškem polju v listinah zove mnogo gorenjskih krajev: Loka, Zabcnica, Selce in Sovrica*) leta 974, v naslednjih letih pa Strazišče**) (leta 1002), Bled, Lesce, Bistrica (leta 1004) itd., medtem ko Ljubljane še mnogo let pozneje ne omenja nobeno pismo. Iz tega je razvidno, da se je na Gorenjskem razvijalo mirno poljedelsko življenje še med ogrskimi viharji, sicer bi bilo nemogoče, da bi se nekaj let po bitki na Liškem polju že imenovala kar

cela vrsta gorenjskih krajev, ko pa o dolenjskih potem še dolgo ni začuti nobenega imena. Reči si moramo, da ogrska sila Gorenjskega ni dosegala in da se je zavoljo tega mirno življenje brez ovir lahko razvivalo. Najboljši dokaz za to trditve so ona obširna posestva, katera je cesar Oton II. leta 974 podaril brižinskemu škofu. Nahajala so se na Gorenjskem Loka, od tedaj dalje Škojja Loka imenovana, je bila njih središče. In čisto tako so se na Gorenjskem nahajale vasi, gozdi, vode itd., s katerimi je nemški cesar Henrik II. nekaj let pozneje, leta 1004, oblagodil vdanega mu škofa briksenskega iz Tirolskega. Dal mu je Bohinj in ves svet med gorenjsko in bohinj-sko Savo, Savico. Seveda, kaj bi počela miro-ljubna duhovska gospoda s posestvi na Dolenjskem, kamor so Ogrji po bitki na Liškem polju prigrmili še marsikaterokrat. Proti ogrski strani odprta in po naravi nikakor nič zavarošana Dolenjska je bila tudi še po porazu Ogrov zemlja, ki jo Nemci niso mogli še prav z lahkim srcem šteti med nedvojbeno svoja posestva. Gorenjsko pa je bilo že po svojih naravnih razmerah, zavoljo svojih visokih gora, globokih in strmih dolin zadosti osigurana lastnina nemške krone. V takih krajih ležeča posestva so se lahko dala v dar tudi duhovski gospodi; isto tako so se tudi gorenjski kraji razvijali lažje in hitreje, kakor pa oni po Dolenjskem in Notranjskem. In res so bile v XI. stoletju vse razmere prav po tem, da je vloga glavnega mesta v deželi namenjena kakemu gorenjskemu kraju, n. pr. Loki, ali Bledu, celo pa še Kranju, kjer je bival mejni grof že najpozneje od druge polovice X. stoletja. V Kranju se je nahajal torej sedež najvišje gosposke, bil je Kranj takrat vsekako prvi

najimnitnejši kraj v deželi. Da pa to ni ostal, ampak da ga je Ljubljana izpodrinila iz prvega mesta, odločili so trgovski oziri.

Kdor je uverjen, da občevanje med Italijo in deželami v Alpah in onstran njih ni prejenjalo prav nikdar — če ni bilo prijateljsko je bilo pa sovražno — ta bodi tudi priznal, da je bila cesta ob vznožju sedanega ljubljanskega gradu ves čas, tudi v prazgodovinskih časih, ena najimnitnejših v alpskih deželah. Važna in pridno obiskovana je bila že zavoljo tega, ker je bila najzložnejša od vseh, kar jih je od Jadranskega morja držalo v notranje dežele evropske.

Gotovo je tudi cesta po Adižini dolini preimnitna zveza med Italijo in osrednjo Evropo, toda glede na svojo složnost se s cesto mimo Ljubljane ne more meriti niti sedaj, niti se ni mogla meriti v prejšnjih časih kdaj. Rimljan je koval svoje meče iz noriškega železa, prinesenega mu preko Kranjskega v Italijo že v dobi, ko so mu bili sedanje Tirole še do-dobra nepristopne. Najvažnejša rimska cesta iz Aquileje proti severu in vzhodu je šla preko Kranjskega, in sicer pod ljubljanskim Gradom. Isto važnost je imela tudi v dobi preseljevanja narodov. Po nji so grmeli nešteti divji narodi proti Italiji.

Ko pa so se ti divji viharji polegali, je občevanje med Italijo in alpskimi deželami začelo polagoma zadobivati zopet prijazno lice. Mesto divjega vojaka oboroženega od glave do pete, se je jel po naši cesti vedno pogosteje prikazovati miroljubni trgovec s svojim blagom. Seveda o nekdanjih mojstrsko umerjenih in še bolj mojstrsko izvedenih rimskih cestah ni bilo po vsi alpski zemlji sledu več; razkopali so jih hudourniki, ali pa jih je za-

rasla trava. Ali take neprilike trgovca, hrepenečega po obatajočemu se mu hitrem obogatjenju, niso motile kar do malega nič. Ker svojega blaga ni mogel spečavati po lepih in dobrih cestah in potih, spečaval ga je po grdih in slabih, ker ni mogel voziti, zato je tovoril, prenašal je blago ali na svojem hrbtu ali pa na hrbtih svoje živine.

Celo pa se je trgovstvo oživilo s križarskimi vojskami, prvi blagoslov za naselbino med Ljubljano in vznožjem ljubljanskega Gradu, zakaj mimo nje se je pretovorilo vse blago, ki je iz severovzhodnih dežel, s Poljskega in Ogrskega prihajalo k Jadranskemu morju, ali pa šlo odtod v imenovane dežele. Naselbina je postala jedna najimnitnejših trgovskih postaj, medtem, ko so na strani od te žive žile ležeči gorenjski kraji Loka, Kranj, Bled itd. zaostajali vedno boljbolj.

Za srednjeveško Ljubljano ni odločila to-rej ugodna stratežična lega, kakor za starorimsko Emono ali Aquilino, ampak je odločilo trgovstvo.

Odslej dalje je bil razvitek Ljubljane tako liter, da ga niti zasledovati ne moremo, zakaj Ljubljana in nad njo čepeči utrjeni grad se zasvetila v zgodovini XIII. stoletja kar hipcem in kot popolnoma razvita in po meščansko izborna uravnana kraja. Seveda, ko bi se mogli na Valvazorja popolnoma zanesti, dali bi Ljubljani lahko celo za jedno stoletje večjo starost, kajti sloveči naš kronist pripoveduje že iz XI. stoletja o nji stvari, katere nam jo kažejo kot že zelo napredno in bogato mesto.

Tu preneha rokopis. Nadaljevanje je priljubljenemu domačemu zgodovinarju prepredila smrt.

* Zahn, Codes Fris. Wien 1870. p. 36.

** Ibid, p. 54.

mačiti po analogiji §§ 14. zahodnogalic. sod. reda in 4. ces. pat. z 9. avgusta 1854, od kojih prvi govori o „v deželi pred sodiščem navadnem jeziku,“ drugi pa o „pred sodiščem običajnih jezikih,“ povedano bi bilo s tem, da se ne more vsak v deželi običajen jezik rabiti kot razpravni jezik, temveč le pri sodišču navadni, to je tisti, v deželi običajni jezik, ki se po dosedanji navadi pri dotičnem sodišču rabi kot sodni jezik in kot tak tudi priznava.

Ako je pa navada pri sodišču odločilna, tedaj ta navada ne odločuje samo o tem, ali je kak jezik sploh dopustni pri sodišču, temveč tudi o tem, v kakem obsegu in pod kakimi pogoji ga je dopustiti.

Slovenski jezik pa od obstanka zahod. gal. sodnega reda in patenta iz leta 1854 ni bil nikdar v navadi pred tukajšnjim okrajnim sodiščem.

Ako so se prigodili posamezni slučajji, da je sodišče ugodilo pritisku strank, so vendar ti slučajji pojedini in niso nikdar postali navadni. Ni tukaj na mestu, da bi se razmotrivalo o razlogih, ki so privedli k tem posameznim uslugam; zadosti je, sklicevati se na to, da so bili to pač le izjemni slučajji, in da sodišče ne more še podpirati, da postane nekaj navada, kar doslej ni bilo.

Ne glede na to, pa ni bilo za ugoditev predloga, ki bi ga bilo iskati v primernosti (Zweckmäßigkeit) in v pospešitvi postopka.

Spisi, ki so podlaga tožbe, so vsi nemški, pravnici slučaj vsebuje samo pravno vprašanje, zastopniki so nemščine popolnoma vešč, vrhutega pa zapisnikar slovenščine nevešč.

Kakor smo zvedeli in kakor je pravzaprav samoobsebi umevno, sta proti temu sklepu vložila oba slovenska odvetnika pritožbo. Ker stvar še ni pravomočno rešena, se tudi mi za sedaj ne bomo pečali z navedenim sklepom okrajnega sodišča v Celovcu, dasiravno smo prepričani, da je bil storjen v sporazumu s predstojnikoma tako okrajnega, kakor tudi deželnega sodišča v Celovcu. Za danes naj zadostuje, da smo kot skrbni kronisti zabeležili navedeni sklep brez — pripomb!

AVSTRO - OGRSKA NAGODBA.

Avstr. ja in Ogrska.

Brno, 17. oktobra. »Lidove noviny« objavljajo, da so ob končnih posvetovanjih glede na nagodbo dali med drugimi državno-pravnimi koncesijami Mažarom tudi koncesijo, da se sklepajo v bodoče državne pogodbe izrecno kot pogodbe Avstrije in Ogrske in da se mora označiti na vseh skupnih državnih aktih Avstrija in Ogrska. Dogovoru obeh ministrskih predsednikov se je pa odločno ustaval zunanji minister Aerenthal. Peljal se je takoj k cesarju in mu poročal, da je ta dogovor nemogoč, ker bi bil prvi korak k razpadu države. V nevarnosti da bi bila tudi trozveza. Če pa vladar to odobri, on odstopi. Cesarja je Aerenthalovo poročilo zelo razjarilo. Dr. Weckerle mu je namreč svojčas obljubil, da te zahteve ne bo stavil. Zato pa cesar tudi ni hotel zaslišati Becka in Weckerla. Aerenthala je podpiral tudi prestolonaslednik. Dogovor je zato padel. Košutu, ki je izprožil vsot stvar, so dali neko drugo koncesijo, o kateri še molče. Baže da je ta dogodek tudi omajal Beckovo stališče.

Nezadovoljni Mažari.

Budimpešta, 17. oktobra. Neodvisna stranka ni posebno zadovoljna z nagodbo. Vlada namerava ob prvi priliki zahtevati v zbornici vprašanje o zaupnici.

Budimpešta, 17. oktobra. Danes zvečer je pri konferenci neodvisne stranke Košut v enournem govoru razlagal, koliko ugodnosti da dobi Ogrska pri novi nagodbi. Hollo je zahteval, naj se skupna banka več ne obnovi. Ratkay je izjavil, da ne odobrava nagodbe in ne glasuje za zvišanje kvote. Vprašal je, če se smatra glasovanje za nagodbo kot strankina zadeva. V pritrjevalnem slučaju namerava izjaviti posledice. Jurij Nagy je izjavil da izstopi iz stranke, ako se zviša kvota in če ostane skupna banka.

Min. strški svet.

Budimpešta, 17. oktobra. Ob 1. popoldne se je pečal ministrski svet z nagodbenimi vprašanji.

Banfy o nagodbi.

Budimpešta, 17. oktobra. Banfy namerava uprizoriti akcijo proti nagodbi. Osobito ga jezi dalmatinska železnica, po kateri da je udarjena ogrska balkanska politika.

Časopisje o nagodbi.

Budimpešta, 17. oktobra. »Magyar Hirlap«, glasilo ustavne stranke, naglašča, da se uresničujo načela paritete in samostojnosti, ki so bile 40 let zgolj na papirju. Povišanje kvote, dasi gospodarsko breme, konča avstrijski ugovor, da se vzdržujejo ogrski polki z avstrijskim denarjem. Čim višja ogrska kvota, tem manj ima pravice Avstrija, da se bori proti ogrskim aspiracijam. »Budapesti Naplo« objavlja o nagodbi članek z naslovom: Dan porazov. »Magyar Ország«, glasilo poslanca Holla, zahteva samostojno ogrsko banko.

Berolin, 17. oktobra. »Berliner Tageblatt« sodi, da je gotovo, da se odobri nagodba v obeh zbornicah. Morebiti da izstopi nekaj poslancev iz Košutove stranke. Cesarjeva bolezen zna tudi vplivati na vest narodov z ozirom na državne potrebnice.

Krščanski socialci in nagodba.

Dunaj, 17. oktobra. Krščansko-socialna zveza je včeraj razpravljala o nagodbi. Izvo-

lili so odbor sedmorice, ki se pečaj z nagodbo. Sedmorica poroča klubu v ponedeljek o nagodbi. Dr. Ebenhoch je izjavil, da v klubu mnenje za nagodbo ni tako ugodno, kakor se splošno sodi. Nekaj točk je, ki jim ugovarjajo.

Hrvatje in nagodba.

Budimpešta, 17. oktobra. Hrvati niso zadovoljni s povišanjem kvote in pa z dalmatinsko železnico. Vsled kvote bodo morali plačati vsako leto 400.000 kron več. Glede na dalmatinsko železnico so nevoljni, ker bo moral prispevati k zgradbi hrvaški obmejni zaklad, ki komaj pokrije stroške za zgradbo cest in bo takoj izčrpan, ker znaša le nekaj milijonov.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 17. oktobra. Med nemrom se prečita dopis v odseke izvoljenih hrvaških poslancev, ki razven Drohobockega, izjavljajo, da ne sprejmejo izvolitve v odseke. Večina ni postopala lojalno, ker ni bil izvoljen en hrvaški kandidat. Člani neodvisne stranke kličejo: »Odložite naj svoje mandate!« Nadalje se prečita dopis hrvaškega poslanca Potočnjaka. Zbornica ga je svojčas pozvala, naj prosi odpuščanja, ker je postopal renitentno nasproti predsedstvu. Potočnjak naznanja, da zbornice ne bo prosil odpuščanja. Proti hrvaškim glasovom se sprejme predsednikov predlog, da se nakaže zadeva imunitetnemu odseku. Justični minister Günther predloži zakonski načrt o reformi civilno procesnega reda.

Budimpešta, 17. oktobra. Finični odsek prične jutri razpravljati o nagodbi. Prične se razprava z avtonomnim carinskim tarifom. Dne 22. t. m. prično razpravljati o ustavnih garancijah.

SREDNJEŠOLSKA ENKETA.

Dunaj, 17. oktobra. Srednješolska enketa se vrši koncem novembra ali pa začetkom decembra v naučnem ministrstvu.

MORAVSKO NAMESTNIŠTVO.

Praga, 17. oktobra. »Narodni Listy« sodijo, da postane moravski namestnik baron Hemold.

NOVA VOJAŠKA OBLEKA.

Dunaj, 17. oktobra. Vojno ministrstvo je izdalo odlok, ki naznanja, da je ukazal cesar uesti pri pehoti sivomodro uniformo in sivomodre suknje pri onih četah, ki že nosijo sivomodre čepice, bluze in hlače. Uvede se tudi ertmenje naravne barve pri vseh četah. Barva je enaka oni, ki jo imajo uniforme lovcev. Novo uniformo dobiva prva leta 1908 graški in inomoški armadni zbor. Paradna uniforma ostane neizpremenjena.

SRBIJA.

Prestolonaslednik in Dumić.

Zemun, 17. oktobra. O rekontru Dumićevem s prestolonaslednikom poročajo: Že pri dineju na dvoru sta se sprla prestolonaslednik in gardni poveljnik Dumić. Pri palačnem vходу je srečal pozneje podpolkovnik Dumić prestolonaslednika, a ker je bila tema, ga ni izpoznaval in ga zato ni pozdravil. Prestolonaslednik je skočil iz kočije in nahrulil Dumića, ker ga ni pozdravil. Ko se je Dumić opravičil glede na temo, je zakričal prestolonaslednik: »Marš, pes!« Dumić mu je odgovoril: »Pomislite, kaj da govorite Jaz sem poveljnik!« Nato je rabil prestolonaslednik take psovke, da jih ni mogoče zapisati in se odpeljal.

Zarota proti srbskemu prestolonasledniku?

Belgrad, 17. oktobra. Policija je izvedela za zaroto proti prestolonasledniku Juriju. Nameravajo ga odstraniti. Zarotniki so častniki, ki so se udeležili kraljevega umora. Vlada in policija se zato ne upata nastopiti proti zarotnikom. Prestolonaslednik se boji za svoje življenje in že šest tednov v svoji palači ne more spati. Kralj mu je zato dal na razpolago tri sobe v kraljevi palači.

Proti belgrajškemu prefektu Ceroviću.

Belgrad, 17. oktobra. »Stampa« objavlja pismo Arze Alavantića na bivšega belgrajškega prefekta Cerovića. Pismo dolži Cerovića, da je vdrl, predno je postal prefekt, v neko družbo, kjer so hazardirali in da si je prilastil veliko denarja. Roparja je zasledoval polkovnik Pekička, Cerović se je branil z nožem in grozil, da polkovnika zabode in se tako rešil, da ga takrat niso prijeli.

MAROKO.

London, 17. oktobra. Sultan Abdul Azis je dal umoriti žene obeh odposlancev, ki ju je odposlal v Berlin proti sultanu Muley Hafid. Ko so obvestili voditelja odposlaništva o umoru njegove rodbine, je rekel: »Bo že res. Pričakoval sem to.«

Madrid, 17. oktobra. Španski zunanji minister zanikuje, da bi bil odpoklican major Santa Ollala, ki se ne more odpoklicati, ako ne pritrudi sultan.

Madrid, 17. oktobra. Pri Alhucemasu je izkrcala neka jadrnica orožje in konterbande. Guverner je odposlal vojske, da preprečijo vtihotapljenje, a vojaki so došli prepozno. Jadrnico so zaplenili in jo odvedli v Alhucemas. Mavri zahtevajo, da jadrnico izpuste, a guverner je to zahtevo odklonil.

JAPONSKI PRESTOLONASLEDNIK V KOREJI.

London, 17. oktobra. Japonski prestolonaslednik se je izkrcal danes v Cemulpu. Pozdravila sta ga korejski cesar in prestolonaslednik, ki sta se peljala z njim v Söul.

RUSKI VELIKI KNEZI V RUMUNJI.

Bukarešt, 17. oktobra. Iz Sinaie sta odpotovala danes v inozemstvo velika kneza Vladimir Aleksandrovič in Boris ter velika

kneginja Marija Pavlovna, Rumunski kralj in kraljica, prestolonaslednik in prestolonaslednica sta spremlila ruske velike kneze do meje.

RUSIJA.

E. Rëpin zapustil peterburško akademijo.

Slavni slikar Elija Jof. Rëpin, prvi sedaj živeči ruski umetnik, je nenadoma zapustil peterburško akademijo slik, na kateri je deloval kot profesor. Vzrok temu koraku je nezadovoljnost z razmerami na akademiji. Rëpin je odšel k grofu Tolstemu, s katerim ga veže prijateljstvo in enakost nazorov. Rëpin je nezadovoljen s politiko, s profesorji in z dijaki. Že enkrat je hotel oditi, pa so ga komaj pregovorili, da je še ostal. Svojim dijakom očita, da delajo z maniro, da so leni in da se preveč bavijo s političnimi boji, namesto z umetnostjo. Dijaki pošljejo k Rëpinu deputacijo, ki ga naj pregovori, da še ostane. Med tem so mu poslali sledeči dopis: »Spoštovani in dragi Elija Jofinovič! Vaš dopis nas je iznenadil in tako užalostil, da težko najdemo izraza svojim čuvstvom. Čutimo in vemo le to, da ne moremo biti brez Vas, ne želimo nobenega naslednika, ker Vas nihče nadomestiti ne more, in Vas prosimo, da še ostanete, ker uvidevamo veliko izgubo, ki bi nas zadelo, ako nas zapustite. Ne sprejmite tega kot frazo, ali izraz posameznikov. Vsa šola tako misli.«

Moskva, 17. oktobra. Bivši dumin član Onipko, ki je bil izgnan zaradi kronstadtskih uporov v Sibirijo, je ušel med potjo v Sibirijo.

Dnevne novice.

Vodo delajo. Deputacija »Jugoslovanskega kluba« je šla torej v Budimpešto — vodo delat. Za resno te poti nikakor ne moremo smatrati. Vsak resen politik ve, kak je položaj in mu zato ni treba hoditi v Budimpešto — supirat s hrvaško koalicijo. Hribar pa se na stroške politike rad zabava. Za svoje Ljubljance je poslal v svet brzojavko, da je njihov župan v Budimpešti. Da bi mu nihče te zabave ne zameril, je prišla v svet tudi brzojavka, da je vložil 99 papirnih interpelacij. Ljubljanci so radi tega vsi navdušeni za svojega župana, ki zna iz papirja delati — sifon. Tak moč vendar zasluži zabavo v Budimpešti! V Budimpešti je deputacija »Jugoslovanskega kluba« dosegla velikanski uspeh. Časopisi poročajo, da je častito odposlanstvo skoro cel dan jedlo, potem se je pa v družbi hrvaških koalirancev konstatiralo, »da je nagodba pravzaprav poraz za ogrsko vlado«. Zato se je bilo treba voziti v Budimpešto. Hribarjev sifon!

Z nekaj šalami bi »Edinost« rada osmešila osnovanje »Kat. tisk. društva« v Trstu in »Slovenca«, katerega imenuje »zabaven list«. Gotovo je »Slovenec« mnogo bolj zabaven kako pa »Edinost«, kajti če hoče »Slovenec« kak dovtip narediti, ga tudi v resnici naredi, »Edinosti« se pa vsak pokvari in skisa. Zadržite vam za začetek, da se zdi »Slovenec« v Trstu zabaven. Malo zabavno je pa pisanje »Edinosti« glede Mandića in »Balkana«. Da slovenski poslanec Mandić za zastopanje svoje misli ni mogel porabiti »Edinosti«, tako malo zabavnega in nič upoštevanega lista, je hudo izpričevalo ubožnosti in zato brez vsake skrbi za bodočnost lahko rečemo: Kakor je na kršč. temelju sloneča ljudska stranka vodilna in najodločnejša zastopnica slovanske misli v politični in socialni organizaciji po vseh slovenskih pokrajinah, tako bo tudi v Trstu, ako se začne z sistematičnim delom. In to bo šele prav zabavno in veselo!

+ Zveza slovenski zadrug, ali boljše rečeno zveza brez zadrug, je že začela delovati. Gospod Rožman, njen notranji minister, je poslal na Dunaj dolgo pismo, v katerem prosi za podporo in pristop v »Splošno zvezo kmetijskih zadrug«. Na vprašanje, koliko članic ima, je lahko odgovoril, ker ima zveza do sedaj celi dve članici, in sicer Kmetsko posojilnico v Ljubljani, in posojilnico na Vrhniki. Posojilnica na Vrhniki se vobče ne more smatrati resno kot zadruga, ampak kot zgolj kapitalistično podjetje; ta vzorna posojilnica ima namreč 22 zadrugnikov in 1115 dolžnikov, torej posluje samo z ne-zadrugniki. Čudimo se, da hočejo pristopiti k »Splošni zvezi kmetijskih zadrug«, kajti ti dve posojilnici, kateri tvorita do sedaj in najbrž tudi za vedno celo zvezo, sta vse prej, kakor kmetijski zadrugi.

+ Ustanovni občni zbor »Obrtne kreditne zadrug« bo prihodnje nedeljo ob 10. uri popoldne v mali dvorani hotela »Union« v Ljubljani.

+ Istrski deželni zbor in socialni demokratje. Socialnodemokratsko glasilo hoče v vprašanju istrskega deželnega zbora stati na nekem »najmodrejšem« nadstrankarskem stališču ter se hoče delati kot edino pravično na vse strani. Pri tem pa nalašč izkrivlja dejstva, ko pravi, da boreči se stranki hočeta obe delati druga druga krivico. Slovanski zastopniki niso stavili nobenega predloga, ki bi Italijanom jemal kako pravico, če se pa upirajo privilegijam italijanskega plemena, bi morala baš socialna demokracija jih v boju za enakopravnost le podpirati. Pa socialisti so sami strankarji, ki drže z Italijani in niso v tem veliko boljše od laške buržoazije.

+ Run na »Mir«. Iz Celovca se nam piše: Glasilo protikrščanske stranke v Ljubljani ve poročati, da je »Mir«, odkar je krenil v »ul-traklerikalno« strujo, izgubil 400 naročnikov. Malo višje se na trgu vsake reč cenil; nekaj pa je na tej stvari, in to je, da so sovražniki krščan. misli (narodne jih ne bomo več ime-

novali) začel run na ta list, da so pričeli proti njemu agitacijo, katere sad je bil, da je do zdaj vrnilo list 150 naročnikov. Morebiti številno res zraše na 400, ker približno toliko ima list liberalnih naročnikov. Ta vest bo nekoliko v zvezi z drugo, ki poroča, da bodo gospodje nasprotniki krščanske misli ustanovili na Koroškem svoj list. Jasno je, da slovenko ljudstvo neobhodno potrebuje v Celovcu svojo stražo in da mora ta straža imeti svoj list. Škandalozno in neodpustljivo bi bilo, če bi se ta straža ne branila tam, kjer jo nasprotnik napada: v verskih vprašanjih. Neodpustljivo tudi iz drugih ozirov: ker je liberalnih naročnikov le ena petinka. Ako je tem ljudem nasprotstvo zoper verska načela višje, kot ljubezen do naroda in se bodo zavoljo tega začeli zaletavati v krščansko stranko, ki se tukaj bori z velikimi žrtvami, potem naj se le zanprej še imenujejo »narodovci«. »Mir« bode pa gotovo s tem, da popolnoma izpolnjuje dolžnost slovenskega časnika: da brani odločno verske, narodne in gospodarske interese, le pri dobil. Priti je moralo do krize, ko bi bil ostal v stari struji, vračali bi ga morebiti drugi. — Somišljeniki! Priporočajte »Mir« v naročilo krščanskemu slovenskemu ljudstvu. Saj se mora vsako zanimati za dogodke, ki se vršijo na koroškem bojnem polju.

+ Koroško združništvo. Zveza »Zentral-kasse der landw. Genossenschaften für Kärnten in Klagenfurt«, kateri pripada tudi nekaj slovenskih posojilnic in zadrug, ima na Koroškem 59 članic. Slovenskih: Posojilnica v Celovcu, v Galiciji, v Globasnici, v Kazazah, v Škofičah in »Gospodarska zadruga v Sinčivasi«. Drugih zadrug ima zveza le pet, med njimi »Slovensko gospodarsko društvo v Sinčivasi«. Ta organizacija je v rokah krščanskih socialcev, Nemški nacionalci imajo svojo zvezo, ki šteje 90 društev, in od teh je mnogo na slovenskih tleh, namreč: v Podklostru, v Žrelcu, v Dobrlivasi, na Brdu, na Brnci, v Št. Juriju na Zili, v Grabštanju, v Grebinju, v Guštanju, v Št. Jakobu v Rožu, v Hodišah, v Kotmarivasi, v Marija na Zili, na Zihpoljah, v Otmanjah, v Škofjem dvoru, v Polerčah, v Rožeku, na Rudi, v Štebnu na Zili, v Ukvah, v Spodnjem Dravogradu, v Vrbi in v Vernbergu. Teh 24 posojilnic stoji deloma na zelo važnih pozicijah, kjer Slovenci nimamo protitežja: V Podklostru, Brdu, Brnci, Grabštanju, Grebinju, Zihpoljah, Rožeku, Rudi in Vrbi Slovenci nimamo društva, ki bi zamoglo ohraniti, kar je še našega ljudstva. — Štiri koroške slovenske zadrug so pri »Zadrugni zvezi« v Ljubljani. Temeljito delo na polju ljudske gospodarske organizacije bo rešilo Korošce. To je prvo in poglavitno. Zato pa z veseljem pozdravljamo, da celovski »Mir« obrača večjo pozornost temu vprašanju. Liberalci naj bodo narodnjaki v gostilnah in v člankih, a mi bodimo narodnjaki v delu in uspehu!

+ Društvo slovenskih katehetov šteje že 180 članov. Skoraj polnoštevilno so zadnji čas pristopili duhovniki-kateheti radovliške in vrhniške dekanije. Ker so tudi plačali članarino, pripomnimo še enkrat, da se bode vštela za prihodnje leto.

— Strašna povodenj. Z Bohinjske Bele smo včeraj zvečer dobili poročilo: V gorovju proti Pokljukj se je oblak vtrgal. Vsled tega sta zgornja in spodnja vas v veliki nevarnosti. Mostova čez dež. cesto sta že izpodnesena. Železnica še ni poškodovana. Železnični most čez Belco stražijo. Dež še vedno lije.

— Strašna nevihta je divjala včeraj okoli desete ure v Pulju. Lilo je kakor iz škafe. Bliskalo se je neprenehoma in deževalo je, kakor da se je oblak utrgal. Vsled tega bi se bila kmalu pripetila železniška nesreča. Med postajama Rakitovič in Podgorje je voda navalila z griča kamenje na progo, ki je progo popolnoma pokrilo. Vlak, ki je zvečer vozil iz Hernalj v Pulj, je zavozil v kamenje, in lokomotiva se je poškodovala. Tedaj je pa prišel od nasprotne strani osonni vlak, ki se je pravočasno ustavil in čakal, da so odpravili kamenje. Bila je sreča, da je ta drugi vlak prišel pozneje, kajti tam na ovinku ob ostrem robu bi bil skočil s tira, in zgodila bi se bila lahko velika nesreča. Tako je pa vlak samo zamudil veko z dunajskim vlakom v Divači. To je bilo najbolj neprijetno za dunajske gostilničarje, ki so naredili izlet v Pulj in se vračali. V Pulju so imeli nevihto, na potu pa zakasnitev.

— Most pod Šmarno goro odnesla voda. Včeraj popoldne je bilo, kakor bi se bil utrgal oblak. Vode so silno narasle. Ob 4. uri popoldne je Sava pri Tacnu tako narasla, da se je bilo bati najhujšega. Župan g. Teršan je odredil, da se most zapre. Ta odredba je srečno preprečila vsako nesrečo, kajti ob pol 6. uri zvečer je narasla Sava podrla most ter je del mostu vzela seboj. Most je bil last barona Lazarinija, ki je pobiral za most mostnino. Sedaj bo treba graditi nov most. Čas bi že bil, da se mostnina odpravi!

Od druge strani se nam poroča: Danes ponoči ob pol 3. uri je Sava odnesla baron Lazarinijev most na Brodu-Tacen. Odnesele je most okoli 30 metrov nad glavno strugo Save. Promet na okrajni cesti Šmartno-Tacen-Vizmarje-Št. Vid je pretrgan. Okrajni cestni odbor se je že več let trudil ta most odkupiti od g. barona Lazarinija, žal, da se vsled gotovih ovir to ni moglo doseči. Velika potreba je, da se gotovi faktorji poprimejo dela, da ta most prevzame dežela. Deželne in državne poslance prosimo tu pomoči. Okoličani vam bomo za to zelo hvaležni.

— Zopet vse pod vodo. — državna podpora nujno potrebna! Po barji stoji zopet voda! Poljski pridelki, kar jih niso ljudje še spravili, gnijó; ostalo jih je seveda mnogo še na polju. — Med Planino, Lazi in Haasbergom, je dolina zopet preplavljena, da se morajo ljudje s čolni voziti od ene vasi do druge.

Po logaški dolini stoji voda po polju in travnikih.

— **Drava** je tako narasla, da so prebivalci ob obrežju zapustili hiše. Drava nosi seboj zemljo, drva in deske. V beljaški okolici se boje povodnji.

— **V več krajih je sinoči tresčilo in vžgalo**, največ na Notranjskem in po Gorenskem.

— **Strela v hlevu.** Iz št. Jurija pri Kranju se nam piše: Med groznim nalivom, bliskanjem in gromenjem je včeraj, v četrtek popoldne udarila strela v hlev posestnika Martina Maselj v št. Juriju in ubila lepega vola; umelo se pa ni.

— **Srela ubila gospodinjjo.** Dne 16. okt. je šel Franc Pestotnik, vulgo Kozinec, polzemljak iz Selc, župnije Česnje, s svojo družino delat na polje. Vsled hude nevihte, nastale ob 2., gredo z živino vedrit pod domači kozolec. Pod kozolcem so bili komaj par minut, kar tresči v kozolec, ki je bil napolnjen z ovsem, aido in fižolom. Pogorelo je vse. Najhujše je pa, da je ubila strela dobro gospodinjjo in skrbno mater Jožefo. Stara je bila okrog 40 let in zapuščala osem otrok, med katerimi je najmlajši star komaj eno leto. Strela je ubila tudi jednega vola in omamila še dve osebi, ki pa sta se kmalu zavedli.

— **Dva orožnika ubila strela.** Po Ljubljani se govori, da je v Logatcu včeraj strela ubila dva orožnika.

— **Ogenj v Idriji.** Gorelo je v Idriji pri zidarskem mojstru Matevžu Moravec v sredo 16. oktobra, ob pol 6. uri zvečer. Pogorela je streha hiše, kjer je gostilna. Kako je ogenj nastal, ni še znano. Najbrže da je bil dimnik pokvarjen. Gasili sta idrijska požarna bramba in požarna bramba iz Spodnje Idrije, ki sta kmalu ogenj omejili, kar ni bilo tako lahko, ker je gorela že precejšnja skladalnica drv.

— **Osebnosti.** Za gozdnega svetnika je imenovan višji gozdni komisar gospod Viljem Putnik. — Na lastno prošnjo je vpokojen c. kr. višji poštar gospod Alojzij Schrey na Jesenicah. — Za c. kr. okrajnega gozdarja v Škofiji Lohi je imenovan g. J. Terček, ki je doslej služboval v Cerknem na Gorškem. — Na mesto radi boleznih na dopustu se nahajajočega suplenta gospoda Ivana Ozmica je imenovan za suplenta na I. državni gimnaziji gospod Rudolf Južnič. — Poročil se je na Dunaju ministerjalni podtajnik dr. Rudolf pl. Kolb z gđno. Ano Rucker, hčerko bivšega tobacnega nadkontrolorja v Ljubljani.

— **Nov hotel v Mojstrani** je zgradil trgovec in župan g. Jurij Pezdričnik.

— **Posestvo Fr. Šusteršiča** v Vižmarjih je danes na dražbi kupil lesni trgovec g. Kunstelj z Vrhnike za 42.000 kron.

— **Zveze brzovlakov z Dunaja v Gorico in nasprotno po Bohinjski črti.** Za dobo zimskega voznega reda 1907/08, veljaven od 1. oktobra t. l. naprej, so med Dunajem in Gorico sledeče ugodne zveze z brzovlaki z direktnimi vozovi I. in II. razreda na razpologo: A. Smer z Dunaja v Gorico: Dunaj zapad. kol. z vlakom št. 101 odhod ob 9. zvečer čez Amstetten-Celovec. Prihod v Gorico drž. žel. ob 10. uri 21 min. predpoldnem. (Vožnja traja 13 ur 21 min.) — Dunaj juž. kol. z vlakom št. 11*) odhod ob 7. uri 25 min. zjutraj čez Ljubno-Celovec. Prihod v Gorico drž. žel. ob 6. uri 21 min. zvečer. (Vožnja traja 11. uri 6 min.) — B. Smer iz Gorice proti Dunaju: Gorica drž. žel. z vlakom št. 8**) odhod ob 9. uri 1 min. predpoldnem čez Celovec-Ljubno-Dunaj juž. žel. (juž. kol.), prihod ob 9. uri 10 min. zvečer. (Vožnja traja 12 ur 9 min.) — Gorica drž. žel. z vlakom št. 2. odhod ob 5. uri 59 min. popoldne čez Celovec-Amstetten-Dunaj juž. kol., prihod ob 7. uri 50 min. zjutraj. (Vožnja traja 13 ur 51 min.) — (Opomba: *) Z jedilnim vozom iz št. Mihaela ob 12. uri 2 min. popoldne do št. Vida na G. — **) Z jedilnim vozom iz št. Vida na G. ob 1 uri 29 min. popoldne do št. Mihaela.

— **Organistom poziv.** Gospod Ivan Katalinič, nadžupnik v Rogoznici kot Šibenika v Dalmaciji želi enega mladeniča, ki bi znal poudarjati orglje in pevanje. Ko bi imel kdo veselje, blagovoli se obrniti naravnost na gospoda nadžupnika, da se domenita o pogojih. — P. H. Sattner.

— **Umrli** je v Celovcu dolgoletni sluga na učiteljski Jožef Kaiser.

— **Proč od Rima** sta šla Ernst Bucher uradnik koroških deželnih dobredelnih zavodov, in nadporočnik 17. pešpolka Karol Temmel.

— **Petindvajsetletna Nigrinove.** Odbor članov srbskega kralj. Narodnega Pozorišta nam javlja, da bo dne 23. oktobra t. l. slovensko obhajal 25-letnico dramatičnega delovanja slovenska umetnica Vela Nigrinova. Njej na čast bodo pri benediktinski predstavi Nigrinove sodelovali vsi člani srbskega gledališča. Igrala se bo Sudermanova igra »Zavičajca«.

— **Postaja na Verdu.** Ker je teren ob progi, kjer zgrade poslopje za postajo in skladišča, večinoma skalnat, je treba napornega dela, da se pridobiva potrebnih prostor. Dozdaj so odstranili toliko skalovja, da se je položilo nekaj rels. Odstranili je pa še par tisoč (2—3000) kvadr. metrov skalovja.

— **Zabavni večer ženske podružnice Ciril in Metoda v Novem mestu** dne 12. t. m. je bil slabo obiskan. Igralo se je pa prav dobro. Dopadla je izmed koncerta zlasti gavota »V topliškem zdraviliškem salonu«, ki je kompozicija novomeškega kapelnika gosp. Höfnerja. Občinstvo je navdušeno aplavdiralo. Lortzingova »Undine« -ouvertura se je tudi jako dobro igrala. Izborni igralec na glasovir je gospod Kozina. Ravno v tej ouverturi se je kot solist na flavto odlikoval gospod Krajec. Prav dobro je nastopil kot kontrabasist gospod Bučar. Igral je izvrstno. Dirigiral je gospod Höfner. Kot druga sporedna točka se je predstavljala humoristična enodejanka »Poezija in proza«. Rोजना igralca

sta gospoda Levec in Kastelic. Če se prikaže »Mundel« na oder, prasne že vse v smek že zaradi njegovih vedno originalnih kostumov. Njegova maska mesarja je bila izborna. Gospodična Vidičeva je predstavljala tako naravno-neprisiljeno, da so hudomušni dijaki potem gospoda Levca obžalovali, da ima tako sitno soprogo. Ravno tako neprisiljenega nastopa, kakor ga ima gđna. Vidičeva, se pogreša na diletantskih odrih. Drugi igralci so tudi izvrstno predstavljali. Gosp. Hano je jako dobro igral. Skoda, da je tako neizrečeno dolg in prevelik za svojo ljubko soigralko gđno. Vavpotičevo. Ob koncu igre so želi igralci obilno pohvalo od hvaležnega občinstva. Prosta zabava, ki se je razvila po odmoru, je bila jako živahna. Ljudi je bilo ravno dovolj za majhno novomeško dvorano.

— **Slovensko gledališče v Trstu.** Iz Trsta nam poročajo: Druga predstava slovenskega gledališča dne 13. t. m. je bila uprizorjena zopet v popolnoma razprodani hiši. Igrali so Morrejevo ljudsko igro »Gospod Jakob«, ki je dosegla pri občinstvu velik uspeh. Naslovno ulogo je predstavljal naš vrli umetnik gospod Verovšek. Mislim pač, da je popolnoma nepotrebno omenjati, da jo je igral popolnoma dovršeno. Omenjam le, da je tako fino niansiral čustva, da človek ni mislil, da je pravzaprav v gledališču, ampak da se je sam čutil postavljene sredi v dejanje igre, skratka človek je čutil in živel s starim gospodom Jakobom. Občinstvo je bilo do solz ganjeno. Dobro je igral svojo ulogo tudi gospod Veble (občinski tajnik) in gospod Zvezdan (učitelj), bila sta na svojem mestu. Posebno moram pohvaliti gospici Janovo in Garbasovo. Gospica Janova je s finim čutom zadela ulogo navnega kmečkega dekleta, ki je obenem hudomušno in nagajivo. In gospica Garbasova je pogodila izvanredno dobro jezično in vendar pridno in dobro gostilničarko. Tudi poštni sel in Trpine nista bila slabo karakterizirana. Gospodu Leniču, ki je igral vlogo kovača Anžeta, priznam, da se je trudil v svoji ulozi in da se je dobro naučil, vendar bi mu priporočal, da se malo ozre po naši deželi in po naših navadah. On ni bil nikak kmečki deček, njegova maska je bila popolnoma neumestna in priporočam mu v njegovo lastno korist, da gleda prihodnji bolj na milije igre. Bil je bolj Italijan kot Slovenec. Upam, da ga ta pošteno mišljena beseda nikakor ne razžali. Tudi moram grajati pomanjkljive obleke kmetov in posebno občinskega beriča. Jako dobra in umestna pa je bila gospa Veble (v vlogi Pogorelke) in pa gospa Jamnica sestra gospoda Jakoba. V občje je bila cela prirediteljv jako hvale vredna in občinstvo jo je tudi v popolni meri priznavalo s tem, da je burno akklamiralo dušo celega podjetja gosp. Verovška.

— **Škrlatica v Gorici.** Pojavil se je zopet en slučaj škrlatice. Mislili so, da je škrlatice že konec. Obolela pa je v zavodu baronice Spaun gojenka II. letnika učiteljskega. Zdravstvena oblast je odredila, da se je zaprl dotični zavod in pa II. tečaj učiteljskega. — Sedaj je jako neverjetno, da bi se ljudske šole odprle v času, kakor je bilo naznanjeno.

— **Požar — Otok zgorel.** — **Ponesrečeni ognjegasec.** Dne 14. oktobra dopoldne je naznanjal žalosten glas zvonov prestrašenim Vogljanom, da gori. Pogorele so tri lesene hiše. Najhujše pa je, da je v strašnem plamenu našlo smrt trimesečno dete, ki je bilo samo zaklenjeno v leseni hiši in ga ni bilo mogoče rešiti. V veliki naglici je prihitala takoj požarna bramba iz Vogelj, ki je ostala do konca na kraju požara. Vrli Vogljani so neumorno gasili in omejevali ogenj. Dokaz, kako so se trudili, je, da so popolnoma rešili pod Martina Logarja, ki je komaj pet korakov oddaljen od hiše, ki je pogorela. Če bi se še pod vnel, bi se ogenj gotovo razširil na tik stoječa gospodarska poslopja Janeza Zmrzlikarja in še dalje. Žalostno je, da se je pri tem ponesrečil ognjegasec Aleš Globočnik iz Vogelj. Pri gašenju si je prerezal žile na prstih. To pa hrabrih Vogljanov ni plašilo, ampak so neutrjeno dalje gasili. Hvala in čast jim! Tudi požarna bramba iz Senčurja je kmalu prišla na kraj nesreče in se neumorno in požrtvovalno trudila omejevati pogubonosni ogenj. Hvala ji! Pogorelci so trije ubogi hišarji, ki imajo veliko otrok. Sedaj na pragu zime jim je ogenj uničil ves živež, žito, obleko in klajo za živino. Priporočajo se usmiljenim v pomoč!

— **Strokovno potovanje na Tirolsko** priredi c. kr. kmetijska družba kranjska, pod vodstvom mlekarkega nadzornika g. J. Legvarta, v Jenbach in Rotholz. Oporazjajo se na to potovanje zlasti živinorejci, ker se bodo ob tej priliki nakupovale lepe in dobre krave ter biki simodolske pasme, kdor si jih bo hotel na lastne stroške nabaviti. Obenem se bo ogledala tudi šola v Rotholzu ter proučevala tamošnja uredba zavarovalnic goveje živine. Potovanje bo trajalo tri dni. Vožnja iz Ljubljane čez Beljak do Inomosta in nazaj bo stala 36 K. Odhod iz Ljubljane 3. novembra. Zglasiti se je pri kmetijski družbi do 1. novembra t. l. Podpore se ne bodo dajale.

— **Veliki kmetijski shod na Skaručini pod Šmarno goro.** V nedeljo dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne priredi tamošnja mlekarška zadruga veliki kmetijski shod. Govorili bodo: g. deželni mlekarški nadzornik Legvart o živinoreji in mlekarstvu, o pridelovanju krme in o osuševanju travnikov, gosp. deželni komisar Gombač o umnem sadjarstvu in pridelovanju sadne pijače, potovalni učitelj združništva g. Pušenjak o kmetijskem združništvu. Shod bo zelo zanimiv in važen za vsakega kmetovalca. Priporočamo da se ga udeležijo tudi iz oddaljenih krajev.

Štajerske novice.

— **Državni poslanec Vinko Ježovnik** bo dajal v parlamentu odgovor. Radovedni smo, kako se bode spretni poslanec V. Ježovnik, mesar iz Velenja, rešil iz zagate v parlamentu. Kakor je po celi Šaleški dolini že znano, je pisal ta poslanec vsem svojim županom svojega okraja pisma, da je dosegel za uboge ljudi 100 milijonov kron. To je bilo še tedaj, ko je krščanskosocialni poslanec dr. Lueger v zbornici izjavil, da bo predlagal to svoto kot jubilejski fond za zavarovanje. Ko je to slišal pametni Ježovnik, se je kar začel bahati v pismih na župane, pa tako, kakor da bi on sprožil to misel in tudi on vse dosegel. Radovedni smo, če se sramujejo poslanci takega tovariša ali ne, in če mu bodo brali kaj levite, ker tako ponižuje delo vseh poslancev. Ježovniku sicer ne zamerimo mnogo; on pač ne razume; naučila ga je pa tako »Narodna stranka«.

— **Umrli** je v Žetalih orožnik gosp. Avg. Perc.

— **Umrli** je pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji v soboto, dne 12. oktobra, č. g. Sebastijan Kovačec, vpokojeni župnik zagrebške nadškofije, R. i. p.!

— **Odvetniško pisarno dr. Dečkovo** v Celju je prevzel včeraj g. dr. J. Karlovšek.

Koroške novice.

— **Slovenska krščansko-socialna zveza** za Koroško. V Celovcu se bo vršil v nedeljo cerkvenega posvečenja, dne 20. oktobra t. l. ustanovni občni zbor slov. kršč. soc. zveze za Koroško. Vrši se v »Rokodelskem domu« (Neue Weltgasse št. 22) ter se prične ob 7. uri zvečer. Imenovana nedelja je predan celovškega jesenskega semnja, torej pričakujemo obilno udeležbo zastopnikov naših društev, kakor posameznikov, ki se zanimajo za našo organizacijo. Na noge organizatorji v prepovedno potrebnem Korotanu!

— **Sanatorij »Marija Pomagaj«** v Celovcu je bil v nedeljo po prevz. knezoškofu dr. Kahn svečano blagoslovljen. Sanatorij, v katerem bodo sestre sv. Križa opravljale in vodile bolniško službo, je bil v ponedeljek komisijončno prevzet od vladnega svetnika dr. Menzburgerja. V sanatoriju je za 30 bolnikov oziroma rekonvalescentov prostora.

— **Utonil** je oskrbnik Karol Janetschek pod Dobračem. Mož je bil znan tudi kot pisatelj v štajerskem nemškem narečju.

— **Električno cestno železnico** na Anabichl nameravajo zgraditi v Celovcu.

Ljublanske novice.

— **Povodnji.** Vsled neprestanega deževja in hudega naliva so vode zopet narasle in poplavile na raznih krajih. Posebno današnja noč je bila huda. Lilo je kakor iz škafa, vmes je padala toča in se bliskalo in grmelo, da je bila groza. Ljubljanka, Gradašica, Mali graben in Ižica so tako narasle, da je Barje zopet deloma pod vodo. Poslali so tja danes dopoldne tri rešilne čolne. Glinca je tako narasla, da teče na Glincah čez državno cesto in vhaja voda v hišna poslopja; tako je udrla voda v trgovino in hišo posestnika Agnolovi. Gradašica je stopila tako čez bregove, da je prišla voda ob levem bregu nekaterim posestnikom v hleve in stanovanja in so bili celo noč pokonci. Z Rožnika je po jarkih voda tako pridrla, da je travnik ob tržaški cesti izpremenjen v jezero. — Sava je most gospoda barona Lazzarinija v Tacnu tako poškodovala, da ne more nihče čezeni, nekaj ga je pa tudi odnesla. Pri Mengšu je Bistrica preplavila kamniško progno in so morali promet ustaviti. Istotako je zelo narasla tudi Sora in je blizo vasi Sora drla voda s hribov skozi okna v hiše. — V tukajšnji predilnici je ponoči tresčilo, a ni strela napravila nobene škode. — Z druge strani se nam poroča, da je Sava odnesla najprej smledniški most, katerega tramovje je zagnala v Lazzarinijev most in ga podrla.

— **Na legarju** je umrl v bolnišnici kame-nolomec Jožef Ločnikar, star 54 let.

— **Anton Volta** proti Bojanu Dreniku. Danes se je vršila pred okrajnim sodiščem v Ljubljani obranava o tožbi, katero je vložil odgovorni urednik »Raglje«, g. Anton Volta proti g. Bojanu Dreniku, deželnemu uradniku v Ljubljani, radi napada na cesti dne 7. t. m. ob četrtn na 3. uro popoldne. V obtožnici navaja tožnik, da ga je Bojan Drenik na cesti napadel radi sestavka v »Ragljah«. »Kako se je ženi »Sokol« D. pri gospodični F.« Udaril ga je petkrat s pestjo, da se mu je vllila kri iz obeh nosnic. Braniti se ni mogel, ker je bil napad nenaden in ker mu je kri tako lila, da je ni mogel ustaviti ter je moral najeti vozniaka, da se je peljal domov. Toženi Bojan Drenik pravi, da je bil razburjen. Malo pred 2. uro je prišel k njemu neki prijatelj in mu kazal »Raglje«. Začetkoma je mislil Volto le za besedo prijete, ko je pa videl, da gre Volto za nekim gospodom, s katerim se živahno meni, mu je zavrela kri. Volto in dotični gospod sta se »očividno menila o njem«. Volto je zamahnil pri slovesu od dotičnega gospoda z roko in je, kakor pravi obtoženec, »gotovo mislil name, češ, to je taka muha, katero se lahko odpodi«. Stopil je k Volti, zaklical: »Ali boš dal meni mir« in zamahnil. Kolikokrat je udaril, ne vč, udaril pa ni s pestjo, ampak s ploskvo roko, »kajti, če bi jaz udaril s pestjo, to bi...«. Zastopnik g. Volte dr. Pegan: »Je vseeno, za poškodbo se gre. Meni je prav, če ste tako močni!« Prebere se zdravniško izpričevalo, ki pravi, da je v obeh nosnicah dobil Volto 1 cm dolgo in 1 mm široko razpoko — imel je znake in posledice telesne poškodbe. Obraz je bil na enem delu nesimetričen. Za zdravljenje je tožnik potreboval šest dni. Zagovornik Bojana Drenika dr. Ravnihar za-

hteva, da se zasliši tožnika, Dr. Pegan: Tudi jaz to zahtevam, da Volta izjavi, da mu je bilo do spopada neznano kdo je »Sokol D.« in zasliši naj se tudi g. Nagy, da takrat ko je pred napadom z g. Voltom govoril, ni bilo govora o Dreniku, Dr. Ravnihar: Tudi, če bi g. Volta izjavil, da ni vedel, kdo je »Sokol D.«, bi ne verjel.« Dr. Pegan: »Je vseeno, če Vi verjamete. Glavno je, da verjame sodnik, Volta ne bo pod prisego lagal!« Dr. Ravnihar zahteva, da se zasliši Volta, da mu večkrat kri iz ušes in nosu teče, Dr. Pegan: »Brez vzroka ne teče!« Javni obtožitelj: »Zdravniški izvid kaže telesno poškodbo!« Sodnik g. Potrato zavrne vse zgoraj omenjene predloge. Bojan Drenik, ki nekaj časa Volto tika, nekaj časa pa vika, izjavlja, da je bil do 7. oktobra Volti prijatelj. Potem pa so se ljudje norčevali iz njega radi »Raglje«. »Volta si je dolg nakopal na glavo in poplašal sem ga!« Dr. Pegan: »Pa zelo nerodno«. Volta zahteva za bolečine 60 kron, za izvoščeka 2 K in za zdravnika 16 K. Dr. Ravnihar hoče govoriti o Voltovi krivdi, pa dr. Pegan krepko poseže vmes z izjavo, da vendar ni obtoženec Volta, ampak Drenik in da svojega klienta ne pusti žaliti, Dr. Ravnihar pravi, da je bil napad samobramba, zato naj se Drenik oprostí. Če bi bil Drenik udaril Volto s pestjo, bi bil njega obraz še bolj nesimetričen, kot ga pa popisuje zdravniško izpričevalo, Dr. Pegan: »Protustujem, da bi se tu mojega klienta frocljalo!« Sodnik proglasi razsodbo: Bojan Drenik je kriv prestopka proti telesni varnosti po § 411 in se obsodi v 30 kron denarne globe, oziroma dva dni zapora. Za bolečine mora plačati g. Volti 20 K, za zdravnika 16 K, nositi mora tudi stroške. Med obtežilnimi razlogi je navajal sodnik da so taki napadi sedaj v navado prišli. G. Drenik se naj za obsodbo zahvali tistemu svojemu »prijatelju«, ki ga je k napadu nahujskal doma in na cesti in proti kateremu se bo sedaj tudi vložila ovadba.

— **Nepravil vojaški novinci.** Predvčerajšnjim so spremljali vojaške novince trije mladi Barjani, ki so ž njimi popivali in vriskali, da so »taublih«. Ker je imel eden od teh na glavi vojaško čepico, je marsikdo menil, da grede tudi ti k vojakom. Ko so drugi odšli v vojašnico, so se ti korajžno vrnili nazaj po Poljanski cesti. Tam so ustavljali iz šole gredeče otroke in jim podstavljali nogo, da so padali v cestno blato. Vse trije je nato policija poslala mesto v vojašnico v špehovko, kjer so se ohladili.

— **Prememba posesti.** Hišo št. 11 na Mestnem trgu je kupil, kakor čujemo od g. dr. Staréta tukajšnji trgovec s papirjem Fr. Igljč in jo bo dal preurediti.

— **Zamašeni kanali.** Na več cestah in ulicah je stala sinoči voda do gležnja, ker so se kanali zamašili. Umestno bi vsaj bilo, da bi ob takih plovah cestni delavci ali njih gospod nadzornik se potrudil malo pogledat po mestu, da se ne bo kazala povsod taka — malomarnost!

— **Žarnice pred nosom ne najdejo.** Vžigalci električnih žarnic opuščajo na Mestnem trgu dosledno eno žarnico, in tako je vedno zapuščena — temna. Morda še uprava elek-trarne ne ve zanjo in vendar je vsem pred nosom. Na medzidku Souvanove in Kobilčeve trgovine je pribita, pa je živ krst ne vidi. Če se ne bo odzdal dalje prižigala, bomo mi — posvetili tej nemarnosti.

— **Hud vojak.** Danes ponoči se ga je bil topničar Eppich precej nalezil in je hotel na Poljanah odtrgati pri neki trgovini napis, kar sta mu pa preprečila dva stražnika in domači hlapec. Vojak je šel potem v gostilno na Ambroževem trgu, kjer je pa tako razgrajal, da so morali poklicati policijo, da bi ga odstranila iz gostilne. Vojak se je pa stražnikoma tako zoperstavil, da sta ga morala konečno vklenjenega odpeljati v šentpetersko vojašnico.

— **Odbor »Društvene godbe ljubljanske** se je konstituiral v svoji seji dne 14. oktobra sledeče: Predsednik gospod Josip Turk, podpredsednik gospod Matej Hubad, tajnik gospod Matej Čadež, blaginik gospod Milan Drachsler, oddajatelj godbe gospod Fran Knific, arhivar gospod Josip Vlach, odborniki gospodje Viktor Rohrmann, Karol Meglič in Fran Golob. — Odstopivšim odbornikom gos-podom dr. A. Kokalju, U. pl. Trnkoczyju in A. Novaku se izreka za njih delovanje toplja zahvala. — Obenem se sлавnim društvom in čč. občinstvu vljudno naznanja, da je prevzel oddajo godbe gospod Fran Knific, knjigovodja »Glavne posojilnice in hranilnice« v Ljubljani, kamor naj se izvolijo vsa tozadevna naročila in ponudbe pošiljati.

— **Nova izvirna slika.** V izložbi Drag. Hribarjeve trdovine v Šelenburgovih ulicah je razstavljena lepa Magoličeva slika »Ljubljani- ca pred Fužinami«, izvršena v simpatični moderni tehniki. Slika dokazuje zopet lep napredek slovenskega slikarja.

— **Koncert c. kr. komornega virtouza Fran Ondrička v Ljubljani.** V nedeljo dne 27. oktobra bo v Ljubljani koncertoval slavni češki umetnik Fran Ondriček. Svetovnoslavnega mojstra pozna celi glasbeni svet; nudil se nam bo zopet idealno krasen glasbeni vžitek. Pri koncertu bo sodeloval klavirski virtuos in skladatelj Josip Faměra kateri je pred nekaterimi leti tudi v Ljubljani Ondrička spremljal. Vzored koncerta je zelo zanimiv in v glasbenem oziru krasen. Izvajala se bode med drugim moderna violinska sonata enega najmodernejših svetovnih skladateljev Rihard Straussa; nadalje violinski koncert starega češkega mojstra Slavika, od katere izvanredno lepe skladbe se je po smrti Slavikovi žalobog ohranil je violinski glas. Ondriček je klavirsko spremljevanje na novo zložil za klavir pa tudi za orkester. Manuskript Sla-

vikove skladbe so našli v praškem konservatoriju. Slavik je bil Čeh in velik virtuoz na gosli ter sodobnik Paganinijev, o katerem je Paganini trdil: „Le monde tremble, quaud vous jonez.“ V koncertu bo mojster Ondříček izvajal svojo novo kompozicijo „Češko rapso-dijo,“ katera je povsod, kjer jo je mojster dosedaj igral, dosegla velikanski uspeh. — Vstopnice se dobivajo v Češarkovi trafiki.

Ij Pevska izkušnja »Ljubljane« pod novim kapelnikom bo prihodnje nedeljo ob 10. uri dopoldne v novih društvenih prostorih: hiša stavbinske družbe »Union«, Franciškanske ulice, stopnjišče na desno, I. nadstropje.

Razne stvari.

Zanimiva 150-letnica. Danes je 150 let, ko je umrl iznajditelj termometra, francoski fizik Réne Antoine Ferchault de Réaumur.

Kazenska ovadba proti Polonyiju. Polonyija toži dr. Kral, bivši Polonyijev pisarniški načelnik. Dr. Kral je služil pri Polonyiju poldrugo leto. Poleg gaže je imel tudi izgovorjene procenete od tožba, ki jih je vodil za Polonyija. Ko je zahteval dr. Kral svoj honorar, mu je namesto plače Polonyi odgovoril zelo cinično. Dr. Kral je vzel nato iz Polonyijeve pisarne akte o procesih, ki jih je vodil za Polonyija in jih nesel v svoje stanovanje. Polonyi je nato prišel v dr. Kralovo stanovanje z dvema svojima prijateljskima ter grozil Kralu z železno palico, da mu izroči akte. Dr. Kral je vložil zato proti Polonyiju ovadbo zaradi nasilstva in ker je udril neupravičeno v njegovo stanovanje.

Petkratna detomorilka. V Monakovem so prijeli 16. t. m. 14letno deklico Ido Skell. Priznala je, da je pomorila svojim gospodarjem pet malih otrok. Skellova je zabodla otroke s šivanko v čelo. Izjavila je, da je morila otroke, ker jo je jezil njihov jok.

Bülów povozil neko vdovo. Na potu iz Fockbecka v Hamburg je povozil Bülów z avtomobilom neko 28letno vdovo, ki je umrla med vožnjo v bolnišnico.

Pasiva pri konkurzu turške tvrde Finzi znašajo dva milijona kron. Ko so revidirali blagajno, so našli le nekaj tisoč kron. Zaradi konkurza tvrde Finzi je ustavila plačila tudi tvrda Chaim de Maix.

Pobegla milijonarjeva nečakinja. Iz New-Yorka je pobegnila nečakinja Helena milijonarja Malonay, da se omoži na Angleškem ali pa na Francoskem.

Svojega otroka je vrgla v Donavo na Dunaju hišina Alojzija Lenhard. Sodišče jo je obsodilo v štiriletno težko ječo.

Ponesrečene ladje. Pri Boljevcu nad Zemunom sta zadeli na Savi ladji srbska »Stig« in ogrska »Tisza Kalman«. Obe ladji sta vlačili še druge ladje. Ena srbska ladja, na kateri se je peljalo 150 srbskih vojakov, se je potopila. Vojaki so poskakali v vodo in se re rešili deloma na ogrsko, deloma na srbsko obrežje. — V ponedeljek sta zadeli švedska ladja »Kappella« in gotenburški parnik »Laudsen«. »Kappella« se je potopila. Utonil je kapitan in trije mornarji. Krmar in šest mornarjev je rešenih.

Kolera v Kijevu se grozno širi. Lope ne zadostujejo. Bolniki leže zato po vežah. Do 16. oktobra je umrlo na kolero že 30 oseb.

Stavka telegrafistov v Ameriki. Iz New Yorka poročajo, da so telegrafisti sklenili nadaljevati stavko. Predsednik zveze telegrafistov Small je aretiran.

Ponesrečeni avstrijski parnik. Avstrijski parnik »Proteo« je obtičal na pesku pri Odesi. Dozdaj parnika še niso rešili.

Velik požar je uničil mažarsko vas Jankhand. Do 15. t. m. popoldne ob 4. je že zgorelo 40 hiš z občinsko hišo in šolo.

Francoski vinorejci se radi vednega deževja in pomanjkanja delavcev boje, da izgube nad polovico svojega izdelka, ako ga ne spravijo takoj domov. Radi tega so se obrnili na vojno ministrstvo, da bi dobili vojake za vinsko trgatve.

Na smrt obsojeni odvetnik Hau. Ker je postala Hauova smrtna obsodba po sklepu državnega sodišča pravokretna, so ga preoblekli v obleko kaznjencev in so mu dali hrano jetnikov. Hau je hladnokrvno vzel na znanje obvestilo. Hauov zagovornik izjavlja, da hoče izposlovati zopetno razpravo. Upajo tudi, da izpremeni badenski nadvojvoda smrtno kazen v zapor.

Farmanov rekord. S svojim smodki podobnim aeroplanom je prefrčal v višini 10 m 980 metrov, torej 60 metrov več kakor Santos Dumont.

Kuga se je pojavila v Bikilyu pri Smirni. **Trgovina z deklicami v Bosni.** V gorenji Ostružni, v Tešanjskem okraju so prijavi kmetje orožnikom, da neki tulec kupuje deklice, češ, da jih hoče omožiti s svojimi tremi sinovi. In res je našel tri deklice, stare 18, 16 in 15 let, ki je za vsako plačal starišem po 100 kron. Orožniki so nevarnega agenta še pravočasno prijeli.

Originalno reklamo je poizkusil neki pariški ženski krojač. Na mestu, kjer se v izložbah izlagajo puste voščene punčke, je postavil mlade, krasne deklice, oblečene v najnoveše obleke v izložbeno okno, tako, da so jih pasanti lahko gledali. To je naravno pri-

vabilo velikansko množico ljudi, tako, da je morala policija poseči vmes in pregnati iz izložbenih oken žive reklamne modele

sl Poljska srednja šola v Pragi. »Politik« poroča, da je prišel v Prago neki glasoviti snovalec šol na ruskem Poljskem, da bi se orientiral, če bi ne bilo v interesu slovsanske vzajemnosti, da se ustanovi poljska srednja šola v Pragi.

Tožbo proti belgijskemu kralju in proti državi Kongo je vložil belgijski stavbeni podjetnik Wouters, ki zahteva šest milijonov frankov, ker je kralj ustavil po Woutersu pričeta dela.

Na lovu na Mořavskem je zapazil grof Leillern nekega neznanca, katerega je vprašal, kaj dela. Mož je ustrelil mesto da odgovori. Gozdar, ki je spremljal grofa, je nato streljal na divjega lovca, ki je takoj ustrelil nazaj in zadel lovca v srce.

Cerkveni letopis.

Velika slavnost na Brezovici.

Brezovica, 9. okt.

V zgodovinsko knjigo brezoviške župnije se bode vpisal 6. oktober — rožnivenška nedelja — kot jako pomenljiv dan. Ta dan je, kakor pričati dve spominski plošči, vzdani v ozadiju oltarja, prevzvišeni gospod knezoškof posvetil veliki oltar župne cerkve sv. Antona puščavnika na Brezovici.

Prevzvišeni gospod knezoškof je dospel na Brezovico že v soboto ob 4. uri popoldne. Pozdravila ga je učenka v imenu šolske mladine in članica Marijine družbe.

Novi oltar je iz sivega in tabernakelj iz kararske marmorja, krasno delo gospo. Pengova. Prelepi so dragoceni okraski iz mozaika na novem oltarju. Istotako so vrata tabernakelja v emalju s podobo Jezusa, blagoslavljačočeg kruh, mojstrsko delo gosp. Ivana Kregarja. Leseni nastavek v renesančnem slogu hvali mojstra Pengova, vrednega naslednika g. Rovšeka.

Kip sv. Antona in kipa sv. Petra in Pavla sta krasno polihromirana in tvorita lepo skupino.

Obhajilna miza, ki je poprej obdajala oltar, je sedaj potegnjena do sten. Velik prostor v prezbiteriju in pod obhajilno mizo do stranskih oltarjev je potlakani z najlepšim šamotnim tlakom. Oltar se je postavil po neumornem prizadevanju gospoda župnika Antona Zgurja s prostovoljnimi doneski vrlih župljanov, ki kažejo, kako vneti so za božjo čast. Škoda, da je trojno slovesnost: farno žegnanje, 200letnico, odkar je župnija ustanovljena in pa najlepšo slovesnost posvečevanje novega velikega oltarja motilo zelo deževno vreme. Ves teden so se fantje trudili s postavljanjem mlajev in dekleta s pletenjem vencev. V soboto je bilo še toliko vremena, da se je mogel krasno razsvetliti zvonik, da je mogel domači pevski zbor, pomnožen z boljimi močmi, pod vodstvom gospoda Saksza zapeti Prevzvišenemu podoknico.

Rožnivenško nedeljo se je pričelo posvečevanje oltarja ob devetih in vsa slovesnost je trajala dopoldne. Presvetli gospod knezoškof je v prekrasnem govoru opisal obred posvečevanja oltarja, vernike pozivljal k gorečemu češčenju Srca Jezusovega in Matere Božje, k pogostemu preijemanju sv. zakramentov in kazal na obilne čudeže v Lurdu. Po kratkem obedu se je Prevzvišeni odpeljal na Vič, kjer je blagoslovil nove zvonove.

Dr. Derschatta in železničarji.

Železniški minister dr. Derschatta je glede na Burivalov predlog, ki zahteva, naj se odpravijo napake nasproti železničarjem, izjavil, da mu je predlog simpatičen. Ministrstvo se peča z napakami pri »Družbi državnih železnic« in pa, kako izboljšati stanje železničarjem na državnih železnicah.

Telefonska in brzojavna poročila

CESARJEVA BOLEZEN.

Dunaj, 18. oktobra. Vesti došle včeraj zvečer iz ožjega kroga cesarjevga niso bile povoljne. »Extrabl.« piše, da pojemajo moči. Cesar je moral včeraj prej v posteljo kot navadno.

Dunaj, 18. oktobra. (Uradno.) O cesarjevi boleznii poroča korespondenčni urad: Ponoči je cesarjevo spanje motil hud kašel. Vsled tega noč ni bila mirna, vendar bolnik ponoči in dopoldne ni imel mrzlice. Tek je dober, moči v splošnem ne neugodne.

Dunaj, 18. oktobra. (Korespondenčni urad.) Korespondenca Wilhelm poroča: Poročila o cesarjevi boleznii danes nikakor niso tako ugodna kot zadnje dni. V primeri s prejšnjimi nočmi je bila današnja noč za cesarja jako slaba. Bolnika je mučil hud kašel, vsled česar ni skoro nič spal. Kljub temu momentanemu poslabšanju se temperatura telesa preko noči ni zvišala nad normalno stopinjo. Tudi danes zjutraj in dopoldne je bil bolnik brez mrzlice. Zdravniki so konstatirali danes lahko pomnoženje katarhalčnih pojavov in smatrajo danes položaj za manj zadovoljiv, kot včeraj. Vsled motenega spanja cesar zjutraj ni bil tako pri moči, kot v zadnjem času, ko se je

že upalo na trajno zboljšanje. Tek pa je dober in v tem simptomu je upanje, da cesar pride zopet bolj k moči.

Dunaj, 18. oktobra. Vsled nedostajajnja spanja je bil cesar danes zjutraj zelo potr. vendar je danes dopoldne sprejel oba generalnega adjutanta in šefa kabinetne pisarne, ki so mu poročali. Vlada se bo moral odslej bolj varovati.

Dunaj, 18. oktobra. (Korespondenčni urad.) Korespondenca Wilhelm poroča opoldne: Tekom dopoldneva je položaj bolnika ugodnejši. Neugodni pojavi zjutraj so le posledica motenega nočnega miru. Opetovani napadi kašlja so na cesarja nekoliko neugodno vplivali. Vlada je bil dopoldne popolnoma brez mrzlice, vstal je ob navadni uri, zjutraj je bil z velikim tekom ter je delal celo dopoldne ne da bi se ponovili neugodni simptomi. Cesar vstraja še vedno pri svojem navadnem dnevnem redu.

Dunaj, 18. oktobra. Na borzi je bil danes izdan buletin: Ponoči je cesarja skoro ves čas mučil kašel. Bolnik nima mrzlice in ima dober tek.

VELIKA POVODENJ V MEDVODAH.

Medvode, 18. oktobra. V Preski je potok Persenca pretrgal na treh krajih strugo ter odnesel dva jeza. Poplavlil je travnike in njive pod vasjo. V Preski iz dveh hiš so morali ljudje bežati. Škode je okoli 20.000 kron.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 18. oktobra. Seja načelnikov klubov je sklenila, da bo pri prvem branju nagodbene predloge govorilo 34 govornikov, ki se razdele na klube po razmerju članov.

Dunaj, 18. oktobra. V današnji seji državne zbornice je vložil dr. Žitnik nujni predlog za podporo po povodnji poškodovanim krajem ob Pivki, dr. Hočevar nujni predlog za podporo prebivalcem krškega okraja. Zbornica je sprejela nujni predlog o prometnih razmerah na progi »Družbe državnih železnic«. Železniški minister Derschatta je izjavil, da bo vlada nadaljevala akcijo podržavljenja železnic. Zbornica razpravlja o nujnem predlogu socialnih demokratov glede mučenja vojakov.

RUSINSKA OBSTRUKCIJA?

Dunaj, 18. oktobra. Rusini hočejo nagodbo obstruirati, ker ne dosežejo ničesar v svoji vseučiliški zadevi.

NALIV.

Trst, 18. oktobra. Včerajšnji naliv je naredil mnogo škode v prodajalnah. V Barkovljah je voda zalila kleti.

ŽUPAN ODSTAVLJEN.

Gradiška, 18. oktobra. Vlada je odstavila župana Beltranina, češ, da je njegovo županovanje občini v škodo in nepravilno.

ELEKTRIČNA ŽELEZNICA V GORICI.

Gorica, 18. oktobra. Danes je bil komisionelni ogled za zgradbo cestne železnice.

SLOVENSKA ŠOLA V TRSTU.

Trst, 18. oktobra. »Piccolo« objokuje podržavljenje slovske šole v Trstu in dolži socialne demokrate, da so tega krivi. Pravi, da je to le prvi sad nove socialistične dobe v Trstu.

VOLIVNA REFORMA V ISTRI.

Trst, 18. okt. Istrijsko glasilo pravi, da se bodo Italijani borili dalje proti zvišanju slovsanskih mandatov. (Op. ur.: Stališče istrskih Italijanov je isto, kakor na Kranjskem stališče liberalcev.)

ODKRITA ZAROTA V PETERBURGU.

Pariz, 18. oktobra. Listi poročajo, da so v Peterburgu odkrili zaroto. V zaroti so baje zapletene odlične osebe, med njimi grof Witte. Podrobnih poročil še ni.

DELAVSKE NEMIRI V ITALIJI.

Turia, 18. oktobra. Policija je zaprla do 150 anarhistov in razgrajcev, med njimi 56 pekav. Večina kovinskih delavcev ni prišla delat, one, ki so prišli, so siloma izgnali. Železniški promet je reden. Več tiskarjev so zaprli. Državno pravdnštvo toži vse, ki so metali kamenje. Na shodu so sklenili, da morajo stavkati tudi delavci v predilnici. 5800 delavcev je izostalo od dela, med temi 200 stavcev. K delu se je vrnilo 42.568 delavcev. Voditelji štrajka uvidevajo, da ga ne vzdrže. Danes opolnoči bo stavka končana. Od 220 pekarn je le 16 zaprtih.

Verona, 18. oktobra. Železničarji so sklenili stavko. Vojaštvo je zasedlo postajo.

Rim, 18. oktobra. V zbornici izjavlja vlada, da je storila vse, da zadrži železniško stavko.

MESTO RAZRUŠIL POTRES.

Sidney, 18. oktobra. Mesto Winton v Avstraliji je deloma razrušil potres. Škoda je velika.

Trgovski učenec

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih uglednih starišev, 15—17 let star, se sprejme pod ugodnimi pogoji v trgovino z mešanim blagom v poduk. Prednost imajo, kareri so se trgovstva že kje učili. Pojasnila daje **Mihael Omahen**, trgovec v Starem trgu pri Višnji gori. 2376 1

2 dobra stalna

pomočnika in 1 vajenec

se sprejmejo takoj pri

Ivanu Trillerju 2388 2-1

ključavničarju na Bledu.

Abiturijent,

ki je dovršil gimnazijo, išče primerne službe.

2382 1 Ponudbe na upravn. »Slov.« pod »služba«.

Harmonij,

dobro ohranjen, s premično klaviaturo, prodaja radi preselitve **Franco Troha** v Podlipi, pošta Vrhnika. 2325 3-3

Učenca

za krojaško obrt sprejme takoj **Ivan Bukovnik**, Ljubljana, Mestni trg 9. 2283 10-0

Rogaški templjev vrec je osveževalna pijača, ki učinkuje izredno dietetiško in se v tem oziru izborno razlikuje od vseh drugih mineralnih voda. 1704 5-3

Preuzetje odvet.pisarne.

Uljudno naznanjam, da sem vsled boleznii g. dr. Ivana Dečko

prevzel njegovo odvetniško pisarno

jo s svojo združil, ter sem se z današnjim dnev

preselil v prostore dosedanje dr. Dečkove pisarne

v Rotouški ulici št. 19

nasproti svoji dosednji pisarni. 2390 2-1

V Celju, dne 17. oktobra 1907.

Dr. Josip Harlovšek, odvetnik.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

prilporeča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne marčno pivo v sodcih in steklenicah. 2469 150-38

Iz seje S. K. S. Z.

Ljubljana, 14. okt. Predavanja.

Redna tedenska predavanja S. K. S. Z. v Ljubljani se prične 15. oktobra t. l. Predavalo se bo do preklica vsaki torek v dvorani S. K. S. Z. Ljubljana, hotel „Union“. — Pričetek vselej ob pol osmih zvečer. Skrbelo se bo, da bodo predavanja zanimiva.

Varstvo izseljencev.

S. K. S. Z. priporoča društvom, članom in članicam S. K. S. Z., da se udeležijo shoda, ki ga priredi »Družba sv. Rafaela« v varstvo izseljencev. S. K. S. Z. obrača že več let vso svojo pozornost na varstvo izseljencev. Ob prvem shodu slovenskih katoliških nepolitičnih društev, ob shodu v Mariboru kakor tudi na letošnji svoji jesenski skupščini se je razpravljalo o tej pereči zadevi. S. K. S. Z. zasluga je, da je glede na moderno praktično varstvo slovenskih izseljencev dala iniciativo. Zato pa smatra osrednji odbor S. K. S. Z. kot svojo dolžnost, da najtopleje priporoča udeležbo pri shodu slovenskega Rafaela dne 11. novembra t. l., ki se vrši dopoldne v ljubljanski veliki »Unionovi« dvorani.

Glasilo S. K. S. Z.

»Slovenski Gospodar« je objavil daljši članek, ki razpravlja o nujni potrebi, da se ustanovi glasilo S. K. S. Z., ki naj bi izhajalo vsako četrtnje. Dasi je izprožena misel samanasebi zelo lepa, priporočljiva in je tako glasilo posebno z ozirom na naraščajočo našo izobraževalno in še osobito glede na naraščajočo telovadno našo organizacijo potrebno, se osrednji odbor S. K. S. Z. ne upa sam sklepati o tem vprašanju in se sklone, da se o glasilu S. K. S. Z. sklepa na letni skupščini S. K. S. Z.

Izpred sodišča.

Dogovorjeni napad. Tomaž Kolarič, Matvež Čebin, France Štirn in Rudolf Štibernik vsi premogariji v Kisovcu, so že enkrat v Cestnikovi gostilni v Toplicah provzročili nemir. Dne 30. avgusta tega leta pozno zvečer so zopet prišli v isto gostilno in zahtevali pijače, ali je niso dobili. Gostilničar Jožef Cvetnik je dobro slišal pogovor obdolženec pred hišo, »da morajo vsi štirje skupaj držati«. In res so se začeli brez povoda pripraviti. Napadli so v gostilni sedeče hrvaške delavce, ki so mirno kartali in jih začeli tepsti. Štibernik je z roko dvakrat tako udaril gostilničar, da se je zaletela ob rob vrat in se poškodovala na levem podlehju. Posrečilo se je vse obdolženec izrinuti na prosto, nakar so zaprli vrata. Čebin je klical tovariša nazaj, češ: »Mi jim bomo že pokazali nočjo, naj jih bo notri kolikor hoče.« Naskočili so s silo vezne duri, a ni bilo mogoče v hišo udreti, ker so znotraj vrata tiščali. Ker se jim ni posrečila ta nakana, znosili so se nad delavcem Savo Gjurkovičem, ki je bil med tem časom, ko so domači vrata zaklenili, zunaj in se ni mogel vrniti nazaj v sobo. Obdolženci, ki so bili za nekim vagonom skriti, so na klic: »Daimo ga!« naskočili iz zasede Gjurkoviča in ga neusmiljeno pretepli. Poškodovali so ga težko na nosu in desnih plečih. Osumljeni vse trdovratno taje. Sodni dvor je vse štiri obdolžil, in sicer Kolariča na šest mesecev, Štibernika in Štirna vsakega na štiri mesece, vse v težko ječo, Čebina pa na tri mesece ječe.

Ni se mogel odtegniti vojaški suknji. Janez Urbič, posestnika brat v Lipsenju, je odpotoval v Ameriko in zamudil tri naborne stave. Ko se je vrnil letos domov, vtaknili so Urbiča v vojaško suknjo. Boljši zaslužek ga je zvalil v Ameriko. Na vprašanje predsednikovo, koliko si je prislužil v tem času, je odgovoril obdolženec, da si je prilhanil 2500 gl. V kazen se mu je prisodilo tri tedne strogega zopora in 30 K denarne globe.

Do bicikljev je imel veselje. Jožef Rozanc, mizarški pomočnik v St. Vidu, ni mogel izvrševati svojega rokodelstva, ker ga je bolela roka. Hodil je ob nedeljah k Valentinu Jagru ter mu je pomagal pri izvrševanju gostilniške obrti. Od 1. avgusta je bil stalno pri Jagru in mu je za prosto hrano in stanovanje pomagal pri raznih delih. Vedel je, da hrani gospodar denar in začel mu ga je izmikati. Vsega skupaj mu je v večkratnih ugrabkih po 20 kron vzel 360 kron. Za ta denar si je kupil dva bicikla najnovejšega sistema. Rozanc vse odkrito pripozna. Za kazen je dobil pet mesecev težke ječe.

Mladi pohotnež. Komaj 17 let stari Jožef Trebušak, tovarniški delavec v Godiču, je bil zaradi oskrumbe na pet let staro deklico na štiri mesece težke ječe obsojen.

Aretovati ga niso pustili. Dne 22. septembra tega leta razgrajal je Jurij Mavrin, dninar, v gostilni Ane Šinkovic v Idriji; zaradi tega so ga spravili iz krčme. Na cesti je nadaljeval s kričanjem. Opozoril ga je slučajno mimoidoči orožnik, ki pa ni bil v službi, naj se dostojno obnaša. To je dalo Mavrinu povod, da ga je začel psovati in suvati, in mu začel predbacivati, da ne ume postav, ker

ne ve, da nima ničesar ukazovati, ako ni v službi. Ker Mavrin le ni odnehal od svojega nasilstva, napovedal mu je orožnik aretacijo. To je pa bilo za Mavrina ogenj v strehi. Bil je z nogami in rokami okoli sebe. Njegovo nasilno postopanje je bilo tako, da ga niso niti orožnik, niti temu v pomoč došla mestna stražnika mogli vkrotiti. Ne dosti temu, prišla je tolpa fantov, ki so se za aretovanca zavzeli. Zlasti so se pri tem odlikovali Andrej Bratkovič, zidar, Janez Svetličič, rudar, in K. Paher, vsi iz Idrije, odrivali so orožnika ter provzročili, da bi bil Mavrin kmalu všel. Konečno so ga vjeli. Zdajci je pa začel obklati stražnike s psovkami in udrihati po njih, da so letele kape po tleh. Med tem časom je došla orožniška patrulja in odvedla razgrajče v zapor. Mavrin se je tudi na stražnici surovo obnašal, preklinjal Boga in Mater božjo. Moral se je zagovarjati tudi zaradi tatvine, ker je svojemu tovarišu ukradel iz spalne sobe 50 kron gotovine in pa nekaj obleke. Obdolženci svojo krivdo glede rabuke le deloma priznavajo in se zagovarjajo s popolno pijanostjo. Mavrin je bil obsojen na osem mesecev zopora, Bratkovič na štiri mesece, Svetličič na dva meseca; vsi v težko ječo. Paher je bil obsojen na pet dni zopora.

Huda jeza. Martin Spunt, 16 let stari posestnikov sin v Kresnicah, je vkljub svoje mladosti že na slabem glasu kot človek, ki mrzi delo in se rad potepa. Dne 28. avgusta je pomagal Antonu Jakopiču prenašati neki stroj. Vsled Špuntove nepazljivosti se je zlo-mil držal. Jakopič ga je zaradi tega pokaral in z zlomljenim držajem po hrbtu udaril. To je Špunta tako razjezilo, da mu je zagrozil, da ga bo ustrelil ali pa zaklal. Kmalu se je vrnil oborožen s puško in z daljave štiridesetih korakov ustrelil na Jakopiča, v čegar bližini sta bila tudi Jakopičev oče in mati, ne da bi koga zadel, pač pa je bilo prestreljeno listje sadnega drevja komaj pol metra nad glavami navedenih. Špunt priznava, da je v jezi streljal in je bila puška basana le s smodnikom in papirjem ter da je nalašč tako visoko meril. Ker se je glavna priča Jakopič kot obdolženec sorodnik poslužil postavne dobrote in ni zoper njega pričal, obsojen je bil Špunt na tri tedne zopora ter se mu je puška zaplenila.

Znanost in umetnost.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Medved Ant., Za pravdo in srce, Tragedija v petih dejanjih; eleg. vez. 3 K 50 h, oziroma pri plačilu pred 1. decembrom 2 K 50 h.

Senoa Aug., Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz leta 1573, broš 1 K 60 h, vezano 2 K 60 h.

Brunet F. — Furlan J., Telovadba v petrazrednih in manj kot petrazrednih ljudskih šolah. Podrobni učni načrt za petrazrednice in za dekliške osemrazrednice. Druga pomnožena izdaja, vez., 4 K.

Dr. Romih T., Temeljni nauk o knjigovodstvu. (I. Jednostavno knjigovodstvo.) 80 h.

Lapajne J., Slovenski posojilničar. Drugi popravljeni in pomnoženi natis »Navoda o snovanju in poslovanju slovenskih posojilnic, 3 K.

Stang, Dr. Wilh., Sozialismus und Christenthum. 4 K 8 h, vez. 6 K 24 h.

Kratko a izborna slika angleški škof Stang socialno vprašanje v njega današnji obliki in kaže, kako stališče zavzema proti njemu krščanstvo, na čigar podlagi je ugodna rešitev mogoča.

Speil, Dr. Ferd., Der hl. Johannes Baptista de la Salle und seine Stiftung, die Kongregation der Brüder der christlichen Schulen. 8 K 40 h.

Po tej krasni, obširni knjigi naj sežejo vzgojitelji. Življenje, delovanje in vzgojevalni način tega velikega pedagoga je v njej izborno začrtan. O tako vzornem delu naj bi se obširno bavile tudi ocene slovenskih strokovnih časopisov.

Sanders Daniel, Moment-Lexikon und Fremdwörterbuch. Vollständig neu revidiert und bearbeitet. Vez. 3 K 60 h.

Jako pripravna knjiga v žepni zelo prikljivi obliki. Na okoli 400 straneh je zbranih v alfabetičnem redu nebroj besed, o katerih potrebujemo mnogokrat hitra pojasnila. Ta pojasnila so kratka, a zelo jasna. Tisk in papir je knjigi zelo primeren in za iskalce ugoden.

Friess, Leben der Ehrwürdigen Mutter Maria Theresia v. Jesu Gerhardinger, Gründerin und erste Generaloberin des Ordens der armen Schulschwestern de Notre Dame. 2 K 88 h, vez. 3 K 60.

To delo nekako izpopolnjuje gori omenjeno »Speil, der hl. Joh. Baptista de la Salle« in bo posebno ženskim kongregacijam, ki se pečajo z vzgojo mladine, dobro došla.

Oer v., P. Seb., Unsere Tugenden. Plaudereien, vez. 2 K 40 h.

Pred kratkim je izšel šesti natis podobne knjizice istega pisatelja v popolnoma slični obliki pod naslovom »Unsere Schwächen«. Pisatelj pravi v predgovoru ravno-

kar izišle knjizice »Unsere Tugenden«: »Was man noch nicht hat, das kann man doch erwerben. Mögen diese Betrachtungen dazu beitragen.«

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Izborne preludje za orglje so pred kratkim izšle pod naslovom: 800 Orgelkompositionen in den Dur- und Moll-Tonarten zum Gebrauch beim katholischen Gottesdienste, herausgegeben von Aug. Weil, Piarr. Cena 9 K 60 h.

Prijatelji cerkvene glasbe, ki so naročeni na strokovne liste, so gotovo že brali v teh kompozicijah jako laskave cene, mnogi za cerkveno glasbo vneti č. gg. duhovniki, ki so si to delo po našem posredovanju nabavili, so tem ocenam popolnoma pritrudili in izjavili, da je ta skladba za naše razmere in moči tako porabna, da presega vsa dosedaj znana tozadevna dela. Pripravljeni smo, poslati čast. župnim uradom delo na ogled, da se sami prepričajo o porabi tega dela.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

* »Ljudske knjižnice« 5. zvezek je ravnokar izšel in obsega krasno zgodovinsko povest znanega hrvatskega pisatelja Avg. Senoa »Seljačka buna« v dobrem slovenskem prevodu pod naslovom »Zadnja kmečka vojska«, zgodovinska povest iz leta 1573. Povest, v kateri igra slovenski kmet in njega tlačitelj veliko vlogo je od začetka do konca silno zanimiva; dejanje se vrši za dejanjem, da knjige ne moreš odložiti, dokler je ne prečitaš. Vsebuje tudi vzgojilen in podučen moment in bo za naše ljudstvo ne le zelo mikavo, temveč tudi jako koristno berivo; največjo veljavo pa daje tej povesti pristno zgodovinsko ozadje. — Cena obširni 378 strani obsegajoči povesti znaša K 1-60, v lični vezavi K 2-60 vin. V isti dobi se vrši tudi ravnokar izdana žaloigra Ant. Medveda »Za pravdo in srce«, ki je izšla istotako, kakor povest »Zadnja kmečka vojska« v zalogi »Katoliške Bukvarne v Ljubljani«.

* Nemško-slovenski slovarček žepne oblike izda tvrdka F. H. Schimpil v Trstu. Cena vezani knjigi bo 4 K.

Darovi.

Izkaz daril, podarjenih društvu slovenskih trgovskih sotrudnikov v Kranju. G. Karol Puppo 200 K; g. Vinko Majdič 50 K; g. Franc Crobath 30 K; g. Franc Dolenz 30 K; gg. Logar & Kalan 30 K; g. Franc Omersa 30 K; g. J. A. Majdič 20 K; g. Ferdo Sajovic 20 K; trgovina z železino »Merkur« 20 K; g. Jos. Likozar 15 K; g. Ferd. Hlebš 10 K; g. Rajm. Krisper 10 K; g. R. S. E. Roos 10 K; g. Ivan Savnik 10 K; g. Ig. Fock 10 K; g. Tomo Pavšler 10 K; gospa Marija Marenčič 10 K gospa Ivana Colner 8 K; g. Hinko Schaf-ranek 5 K; g. Přebil Karol 5 K; g. Anton Adamič 5 K; g. M. Rant 5 K; g. Jernej Kušlan 5 K; g. B. Straus 5 K; g. Karol Florijan 4 K; g. Anton Šinkovec 4 K; g. F. Ulman 4 K; g.

K. Schneibidl 3 K; g. A. Lešnik 3 K; g. Jos. Salcer 3 K; g. Ivan Kuntar 2 K; gospica Ivanka Jurman 2 K; g. K. Hormann 2 K; g. Janko Pollak 2 K; g. M. Müller 2 K; gospa Pavla Babič 2 K; g. Lovrenc Rebolj 2 K; g. R. Per-ges 2 K; g. A. Breuer 2 K; g. J. Gajšek 2 K; g. J. Galringer 1 K. — Skupaj 595 K. — Vsem darovalcem iskrena hvala! Odbor.

2381

Zahvala.

Dne 6. oktobra t. l. mi je strela vžgala žago, ki je do tal pogorela. Zavarovan sem bil pri »Uzajemni zavarovalnici« v Ljubljani. Takoj po naznanilu nesreče je poslala omenjena zavarovalnica svojega zastopnika na lice mesta cenit škodo, po preteku 8 dni pa mi je izplačala celo zavarovano vsoto brez vsacega odbitka. Usled tega izrekam »Uzajemni zavarovalnici« javno zahvalo za njeno hitro pomoč in jo vsem Slovincem, zlasti svojim vipavskim rojakom najtopleje priporočam.

Goča, dne 15. oktobra 1907.

Rihard Ferjančič,

posestnik in župan.

Sprejme se takoj mlinar mlin

ali se pa da **takoj v najem.** 2350 3-2

Naslov: Ivan Demšar, Železniki.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj kosm. zobo-čistil. sred-stvo

Seydlin Izdelovatelj O. Seydl Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Dobi se povsod

Pekarija

z orodjem in stanovanjem se odda v najem pod jako ugodnim pogojem v St. Vidu pri Zatičini. Nastop takoj. — Več se izve pri FR. ZORCU, trgovcu v Ljubljani, Sv. Petra cesta 23. 2354 3-2

Ivan Demšar 2261 4

podkovski kovač in izdelovatelj vozov v Ljubljani

:: Marije Terezije cesta št. 6 ::

priporoča svojo veliko zalogo VOZOV kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih, po jako nizki ceni.

Sprejme se v pouk tudi več učencev.

Največja zaloga ur, verižic, prstanov in uhanov z briljanti itd. Kdor hoče imeti trpežno in dobro idočo uro naj kupi samo znamko „Union“.

2084 11

FR. ČUDEN urar in trgovec v Ljubljani, Prešernove ulice.

Ceniki zastoj in poštnine prosto.

I. najpopolnejše 2333 4

Kinematographie-Théâtre-Français

bivši „Katol. Dom“ v veliki dvorani I. nadstr., Turjaški trg 1.

Vsako soboto in sredo nov spored.

Vsak četrtek in soboto predstave po znižanih cenah za dijake in otroke ob 3., 5. in 6. uri. Cene: I. prostor 15 kr., II. 10 kr., III. in IV. 5 kr. Ob 1/2, 6. in 9. uri zvečer vrše se predstave kakor običajno.

Predstave ob delavnikih ob 6., 8. in 9. uri zveč, ob nedeljah in praznikih ob 11 uri dopoldne, ob 3., 5, in ob 6. uri popoldne ter ob 1/2, 8. in 9. uri zvečer. — Cene: I. prostor 30 kr., II. 25 kr., III. 20 kr., IV. 15 kr. Vojaki od narednika navzdol in otroci vsak prostor 5 krajoarjev ceneje.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

Valvasor, Johann Weichard Freiherr von: Die Ehre des Herzogthums Krain. Laibach-Nürnberg 1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74). Rudolfswerth 1877-79.

Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov po K 80.—.

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po nižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Landes Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen Müntz etc. Von der Crainerisch-Sclavontschen Sprache, wie auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen, Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani 836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlössern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Geschichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oesterreichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860. 2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—, vez v 1/3 usnje K 10.—.

Wolf-Pleterčnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5. XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena, broš. K 16.—, v 1/3 usnjatih vezavah K 22.—.

Verhovec, I. Professor, Die wohlöbl. landesfürstl. Hauptstadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Vergangenheit. Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom J. 1745. — 213 strani. K 2'50. Izborno kulturno-zgodovinsko delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pisateljevi.

Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih pokopališčih. Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.

Vrhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien des Laibacher Stadtarchives. Laibach 1899. — 33 strani. K —'60. — Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante Schule zu Reifnitz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani. K —'60.

Schumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain. I. Band. 777-1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana cena. K 2'50.

— II. Band. 1200-1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana cena. K 2'50.

Schumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen, Quellen, Urkunden und Regesten. I. Band. Laibach 1882/3. VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2'50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2'50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku. I. knjiga (l. 501-800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.

— II. knjiga (l. 801-1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—.

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega, etc. Ljubljana, 1856/7. 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—, vezavo K 22.—.

Miterrutzner-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na Tirolskem. 1880. — K —'60.

Rados, Maria Theresia und das Land Krain 1740-1780. — 1881. K 1'40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—.

II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob Volgi. K 1'20, eleg. vez. K 2'20.

III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, eleg. vez. K 3'40.

IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3.—, eleg. vez. K 4'20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3'80, eleg. vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani. K 2.—, eleg. vezan K 3'20.

Šašelj, Iv., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljubljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajalniške prostore zelo razširila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima posebno knjige slovenskega knjigotrživa, dalje učne knjige za vse šole, kakor tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v knjigotrživu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na razpolago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam dojdejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Naprave za električno luč
in gonilno moč za občine, tovarne,
gradove, mline itd.

Proračuni za naprave v vsakem obsegu se radevolje izdeljujejo.

Tehniški in elektrotehniški biro

Louis Patz & Co. Dunaj

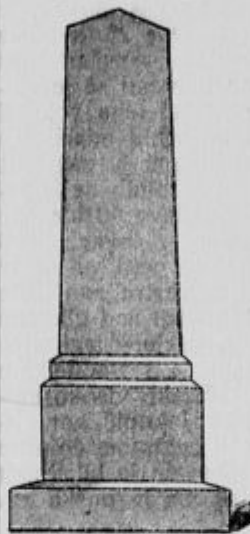
860 26-10

VII./2., Kirchengasse 43.

FELIKS TOMAN

stavbeni in umetni kamnoseški mojster

Ljubljana, Resljeva cesta števil. 30.

Največja zaloga — velika
izbira vsakovrstnih.

:: nagrobnih spomenikov ::

Lastni izdelki.

Piramide in obeliski iz črnega švedskega granita, sijenita in labradorja. Nagrobni križi iz belega kararskega, krastalskega in kraškega marmorja.

Naprava in prestavljanje
kompletnih rakev in monumentov.

Solidni proizvod z najcenejšimi pogoji.

Načrti in proračuni brezplačno.

2249 3-3

! Ponos !

vsake gospodinjice je dobra kava, zato naj ne manjka v nobenem gospodinjstvu

Planinškove pražene kave.

Vsaka gospodinja, ki je le enkrat poskusila

Planinškovo praženo kavo

jo kupuje vedno, ker je ta kava vedno sveža in pražena potom vročega zraka, skrbno izbrana nezdravih in nezrelih zrn, vedno enake kakovosti, najizdatnejša — **zato najcenejša.** Nobena gospodinja naj ne opusti vsaj enega poskusa. 2574 31

Prva ljubljanska velika žgalnica kave

Dunajska cesta, nasproti kavarni „Evropa“.

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

hidraulične vltre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškova ulica 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanju vseh v te stroke spadajočih predmetov: žične omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru, obmejne omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne kriše, štedilnike, strelevođe, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteti: valjišni zastori in solnčne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

Podpisana hiša v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-

lume, albe, korsetlje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji — Prevzema tudi voženje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštene po najnižji ceni bandera in vse druge obleke.

Prečastite gospode prosim, da se blagovole pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne zvažajo tujih trdk, dražev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižje cene, strjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 2803 28-33

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posoda
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.